

♥
ONÜÇ GÜNÜN MEKTUPLARI

Cemal Süreya

ONÜÇ GÜNÜN MEKTUPLARI

♥
CAN

ONÜÇ GÜNÜN MEKTUPLARI

Cemal Süreya

TÜRK YAZARLARI

•

Bu kitap 1990 yılında. İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi.
Şefik Matbaasında basıldı.

ISBN 975.510.186-1

© Zühal Akkanat/Can Yayınları Ltd. Ştd. (1990)

Cemal Süreya
ONÜÇ GÜNÜN
MEKTUPLARI

MEKTUPLAR

Babıali Cad. Sıhhiye Apt. No: 19 Kat: 2 Çağaloğlu. İstanbul

Telefon: 528 61 13 – 513 51 88

SEVDA SÖZLERİ'YLE DOLU MEKTUPLAR

ERDAL ÖZ

1.

İnsan niye mektup yazar? Ya yüzyüze gelince anlatmak istediklerini açık açık söyleyemiyordur, ya da o ikinci kişi uzaktadır, onunla yüzyüze konuşma olanağı yoktur, oturur kâğıda döker anlatmak istediklerini.

Öyleyse, ikinci kişiye yazılan bir şeydir mektup. İki kişilik özel bir edimdir. Bu yüzden de gerek yazan, gerekse yazılan açısından çok çok kişiseldir.

İstediği kadar toplumcu özler taşısın, mektup bireyseldir. Bireyseldir ve temelde bir gizliliği vardır. Yazan, ister ki, yazdıklarını yalnızca ona yazdığı kişi okusun. Ama bunun hiçbir güvencesi yoktur. Mektubu alan, aldığı mektubu belki de birilerine göstererek, okutarak onunla övünecek ya da yerecek, ama mektubun acı ya da tatlı tadını birileriyle bölüşmek isteyecektir. Oysa mektubu yazanın, yazdıklarını, yazdığı kişiden başka hiç kimsenin okumayacağı konusunda taşıdığı duygu, belki de mektup yazma özgürlüğünün en itici gücü, en belirgin özelliğidir. Mektup, yazılan kişiden başka okuyucusu olmadığı duygusuyla yazıldığı sürece en güzel yazılır sanıyorum.

Ünlü olmuş kişiler, yazdıkları mektupların, günün birinde toplum önüne çıkabileceğini elbette bilirler, bunu bilerek yazarlar; bu yüzden de yazarken dikkatlidirler, açık vermeye çalışırlar.

Gerçi her güzel mektupta, yazan açısından, aslında bir kendini savunma, kendini kanıtlama çabası vardır. Ünlüler, bunu çok başka boyutlarda, kendilerini çok daha akıllı, çok daha sevimli göstermeye çalışarak çözerler. Bunu da büyük bir ustalıklarla becerirler. Çok da güzeldir yazdıkları. *Kafka*'nın Milena'ya, Felice'ye yazdığı o tadına doyumaz mektuplara kim karşı çıkabilir?

Ama bence güzel olan, onların böylesi duygulara kapılmadan, ünlerinin daha yaygınlaşmadığı genç dönemlerinde özgürce yazdıklarıdır. Tıpkı Van Gogh'un daha Van Gogh olmadan önce kardeşi Theo'ya yazdığı mektuplar gibi. Sonsuz bir yazma, anlatma, konuşma, açılma, açıklama, suçlama ve savunma özgürlüğü vardır o genç mektuplarda. Bu tür mektuplar, kendini anlatma biçimleri içinde en soylu olanıdır bence.

İlk gençlik yıllarımda ne çok mektup yazardım. Şimdi, her aldığım mektup, ona yanıt verme sıkıntısını da birlikte getiriyor.

Düşünüyorum da, en çok mektubu, iki yıl arayla, ilk sevdiğim iki güzel kıza yazmışım. Yıllar sonra da cezaevinden karıma yazdığım aralıksız mektuplar geliyor aklıma. Bu iki dönemin mektupları arasında çok büyük farklar var.

İlk mektuplar, duygu ve düşünce patlamalarının kâğıda özgürce dökülüşüyle oluşuyordu. Hiçbir önyargı, hiçbir ön-sansür olmadan, birilerinin eline geçeceği düşüncesinden uzak, pervasızca yazılmış çok genç mektuplardı. Tanrı bilir, yazdığım mektupların sağına soluna çiçek resimleri de çizmişimdir.

Ama 12 Mart döneminde askeri cezaevinden karıma yazdığım mektuplar, zaten özgürlüklerimin kısıtlandığı bir ortamda yazıldığı, hele ancak görevlilerce okunup sakıncasız bulunursa postaya verileceği için büyük bir dikkatle yazılmış, pek çok şeyin satır aralarına sıkıştırıldığı, belki de daha ustaca yazılmış, ama kesinlikle gerçek duygularımın, düşüncelerimin, korkularımın alabildiğine kâğıda dökülemediği mektuplardı. Sakıncasız mektuplardı. ‘Görölmüştür’ damgası yemiş mektuplardı. Pulsuz mektuplardı.

Bir de Ardahan’da yedeksubaylık yaparken okumak zorunda bırakıldığım asker mektupları vardı. Hepsi de belli kalıplarla başlar, belli kalıplarla biterdi. Mektubun orta yeri, bütün tanıdıkların bir bir adları sayılarak, uzun uzun "selâm ederim" sözcükleri yinelenerek doldurulduğu mektuplardı. Çizgili dosya kâğıtlarına iğri büğrü harflerle yazılmış ya da bir başkasına yazdırılmış birörnek mektuplardı. Yürek resimleriyle, çiçek resimleriyle süslenmiş mektuplardı. Sık sık da yazan, mektubun ortasına, renkli bir kalemle elinin suretini çizerdi. Genellikle de zarfın içine bir tane ‘asker’ sigarası konulurdu. Asker mektuplarını da cezaevinden yazılmış mektuplardan ayrı düşünmemek gerek. Çünkü onlar da pulsuz mektuplardır.

Pul, bir bakıma, mektubun özgürlük belirtisidir.

2.

Mektupların en güzeli, *Cemal Süreya*’nın kiler gibi olsa gerek. Aşk mektupları. Okuyunca göreceksiniz, bu tür mektupların en belirgin özelliği, önceden tasarlanmış bir biçime bağlı olmadan, duyguların, düşüncelerin önlenemez patlayışının olanca savrukluğu içinde sözcüklerle kâğıda dökülmüş olmasıdır.

Cemal Süreya, her zaman olduğu gibi, bu mektupları da kendi güzel elyazısıyla yazmış. Yazdığı başka mektuplarını da gördüm. Bana da Ankara'ya yazdığı birkaç mektubu vardı. Hepsi elyazısıyla yazılmıştır.

Arapça *mektup* sözcüğünün yazılmış anlamına geldiğini sevgili Ataç'ın 'Okuruma Mektuplar' kitabından öğrenmiştim.

Bence mektubun en belirgin özelliği, yazarın elyazısıyla yazılmış olmasıdır. Cumhuriyet gazetesinin pazar eki olarak çıkan 'Dergi'de her hafta bir ünlünün mektubu yayımlanıyor. Yayımlanan mektuptan alınmış önemli bir cümle, sayfanın üstünde elyazısıyla veriliyor. Bakıyorsunuz, Balzac'ın mektubunun üstünde, mektuptan alınmış bir cümle elyazısıyla ve Türkçe yazılmış. Balzac nerden bilsin Türkçe yazmayı. Belli ki gazeteden biri yazıyor o elyazısını. Ama o sayfayı hazırlayan, belli ki mektubun elyazısıyla yazılmış olduğu duygusunu uyandırmak için böyle yapıyor. Çok da iyi ediyor.

Bence de mektup, ancak elyazısıyla yazılınca mektup olur. Yazı makinesiyle yazılmış, faks'la geçilmiş bir mektup, yazarın içtenliğini, elyazısının güzelliğini, çirkinliğini gizleyen, araya üçüncü bir kişi gibi yabancı bir aracın girdiği yapay bir mektuptur.

Çünkü içtenlik, doğallık, mektubun vazgeçilmez özelliklerindedir.

Onüç Günün Mektupları, -okuyunca göreceksiniz- ileride bir gün yayımlanacağı düşünülererek yazılmış mektuplar duygusu vermiyor. Çünkü bu mektuplar, Cemal Süreya'nın '72 Temmuz'unda yazdığı gençlik mektuplarıdır. Belli ki çok kişisel, çok özel mektuplar.

Aşk dolu mektuplar.

Aşk mektupları, bir tür yazılı sevişmedir.

Bu mektuplar, belki cinselliğin ağır basmadığı mektuplar. Ama başka türlü de olamazdı. Çünkü hastanede ölümcül bir ameliyata yatmış olan sevgiliye yazılmış mektuplar bunlar. Sevdiği kadına yaşama sevgisi aşılamaaya çalışan, güç veren, güven veren, sevgi yüklü mektuplar.

Şiirimizin son döneminin en büyük ustalarından biri olan Cemal Süreya'nın, on üç gün boyunca aralıksız yazdığı bu mektuplara, aslında tek ve uzun bir mektup gözüyle bakmak daha doğru. Biçimsel açıdan Oscar Wilde'in 'De Profundis'i gibi.

Gündelik yaşamın sıkıntıları içinde, bir yandan yaşam kavgası verirken, bir yandan da bütün boyutlarıyla şiiri yaşayan bir küçük devlet memurunun uzun bir aşk mektubu.

'Onüç Günün Mektupları'nı Zuhal Akkanat yayımlanması için bana getirdiğinde önce çok sevinmiş, sonra da çok tedirgin olmuşum. O gün Zuhal Hanım, bu mektupların yazılış öyküsünü de anlatmıştı bana. Çok ilginçti. Bir kere bu mektuplar, Cemal Süreya'nın yazdığı mektuplar arasından seçilip derlenmiş mektuplar değildi. Bir tek kişiye yazılmıştı. Sevgiyle yazılmıştı. Ve on üç gün boyunca aralıksız yazılmıştı. Korunması, bir çiçek gibi koklanması, saklanması gereken mektuplardı.

Ölümünün üzerinden daha bir yıl bile geçmemişken, yakın dostum olmasa da, çok eskiden beri tanıdığım, sevdiğim, şiirlerine vurgun olduğum Cemal Süreya'nın bir dönem karısı olmuş Zuhal Akkanat'a, on üç gün boyunca yazdığı bu çok özel mektupları yayımlamam, ortaya çıkarmam doğru olur muydu?

Mektupların tümünü okuyunca tedirginliğim geçti. Başkalarının da bu güzel mektupları okuması gerektiğine inandım. Açıklanmasıyla, herkesçe bilinmesiyle Cemal Süreya'-

nın değerine, kişiliğine, anısına gölge düşürecek hiçbir sakıncalı şey yoktu bu mektuplarda.

Şiirimizin bu büyük ustasının –bence büyük bir düzyazı ustasıdır– mektup türünün en güzel örneklerini verdiği, düzyazı alanındaki ustalığını hangi boyutlara götürdüğü açısından, özellikle de Cemal Süreya şiirini inceleyecek olanlara önemli bir kaynak olacağını düşünerek bu mektupların yayımlanmasının yararlı olacağı kanısına vardım.

Onüç Günün Mektupları'nın yazılış öyküsünü de kısaca anlatmalıyım.

Cemal Süreya, ilk eşi Seniha Hanımdan ayrılmıştır. Bu ilk eşinden Ayçe adında bir de kızı vardır.

1967 yılı ilkbaharında İstanbul'da, Beyoğlu'nda, Çiçek Pazarında, Türk Edebiyatçılar Birliği Lokalinin açılış töreninde Cemal Süreya, Zuhâl Akkanat'la karşılaşır. Zuhâl Hanım, bu tanışmayı ve ötesini şöyle anlattı bana:

"Gece kalabalık ve neşeliydi. Bir ara Cemal Süreya yanıma yaklaştı ve 'Benimle evlenir misin?' dedi. Yakınlaşmayı çok iyi bilen biri olduğu için önceleri kaçtım ondan. Daha sonra rastlaşmalarımız, yakın duygusallığımız, nişan yüzüğünü Kapalıçarşı'da bir çayhanede takmışlığımız, altı ay sonra yıldırım nikâhıyla noktalandı. Nikâh tanıklarımız: Muzaffer Buyrukçu ile Tevfik Akdağ idi.ERCÜMENT UÇARI da tek konuğumuzdu. Evimizin gecelerini Ülkü Tamer, Gülsün Tuncer, Muzaffer Buyrukçu süslerdi."

Zuhâl Hanımın da ikinci evliliğidir bu. Tıpkı Cemal Süreya gibi onun da ilk eşinden İÇSEL adında bir kızı vardır.

Sonra Cemal-Zuhâl evliliğinden *Memo Emrah* adlı bir oğul dünyaya gelir. Bu mektuplar boyunca Cemal Süreya'nın bu oğula düşkünlüğü açıkça görülecektir.

Memo adını, Cemal Süreya, çocuk daha doğmadan koymuştur. Bunu, daha önceki mektuplarından çıkarıyorum.

Cemal Süreya, o sıralarda Ankara'da Maliye Tetkik Kurulu'nda görevlidir. Zuhâl Hanım ise İstanbul'da, Sosyal Sigortalar Kurumu'nda, muhasebe bölümünde çalışmaktadır.

Cemal Süreya'nın gerçek adı *Cemalettin Seber*'dir. *Cemal Süreya* adı, onun yazarlık adıdır.

Zuhâl Seber de şiirler yazıp yayımlamaktadır; o da şiirlerinde *Elif Sorgun* adını kullanmaktadır.

Sonunda Memo Emrah doğar.

Aradan üç yıl geçer. Zuhâl Seber'in ağır bir ameliyat geçirmesi gerekir. Cemal Süreya İstanbul'a gelir. Kadıköy yakasında, Mühürdar'daki evlerinde Memo Emrah'la kalır. Zuhâl Hanım, sonu belki de felçle bitecek o ağır ameliyatı başarıyla atlatır. İyileşir. Hastaneden çıkar.

Zuhâl Hanımın hastanede kaldığı bu on üç gün boyunca, Cemal Süreya, her yerde, bulduğu her köşede oturur ona mektuplar yazar. Sonra ziyaret günleri onu görmeye gider, yazdığı mektupları ona bırakır. Hastaneden çıkar çıkmaz da yeni bir mektuba başlar. Tam on üç gün sürer bu mektup yazma işi.

Bu kitaba *Onüç Günün Mektupları* adını Zuhâl Hanım düşündü.

Mektupları tarih sırasına göre yayımlarken, Cemal Süreya'nın çok güzel, çok kişilikli elyazısını da olduğu gibi kitaba almadan edemedim.

Mektuplar, Türk Dil Kurumu'nun, 40. yıldönümü dolayısıyla bastırıp üyelerine dağıttığı bloknot sayfalarına yazılmış. Her sayfanın üstünde Türk Dil Kurumu'nun basılı başlığı var:

TÜRK DİL KURUMU'NUN 40. YILDÖNÜMÜ

(12 Temmuz 1932—12 Temmuz 1972)

larsın. Ben ölene dek yayımlanarak yazacak. İstersen

Okuyunca göreceksiniz, Cemal Süreya sürekli bir kız-çocuğu özlemindedir. Bu doğmamış kızının adını da koymuştur: *Elif Zeyno*.

Baştan sona *Sevda Sözleri*'yle dolu bu güzelim mektupları günışığına çıkardığım için mutluyum. Edebiyatımızda büyük bir yeri olan Cemal Süreya'nın önemli bir yapıtı olarak bakıyorum bu kitaba.

Erdal Öz

ONÜÇ GÜNÜN
MEKTUPLARI

Zuhal'im, hayat!

Hayatımsın.

Bunu bilmeni isterim. En önce bunu bilmeni. Bir de şeyi bilmeni isterim: benden yanlış yere, yok yere kuşkulanıyorsun. Sana hiçbir zaman hayınlık etmedim ben. Edemem. Kaç yıldır evliyiz, yan yanayız. Hâlâ başım dönüyor senlen, esrikim senlen, seviyorum seni. Her geçen gün daha büyük bir aşkla. N'olur, akkavakkızı, anla beni. Bu sevgimi hor görme. Kendininkine uydur, yakıştır. Bu satırları ilk evimizin altındaki kahvede yazıyorum. Ve ben seni o ilk günlerdekinden daha büyük bir tutkuyla seviyorum. Biz iki ayrı ırmak gibi ayrı yerlerden kopup geldik, kavuştuk bir noktada, yanibaşımızdan küçük bir kol da alarak büyük bir nehir meydana getirdik; birlikte akıyoruz şimdi. Nicedir bu böyle. Hep de böyle olacak. Denize dökülene, ölene dek. bizim için tek koşul mutluluk olabilir. Hiçbir şey bozamaz birliğimizi. "Üçüz, gözüz biz." Sen de öyle düşünmüyor musun? Ne tuhaf, son bir iki ayda seni, benden biraz uzaklaştın, araya mesafeler, tedirginlikler so-

12 Temmuz 1972.

Inhal'im, hayrat!

Hayatım sen.

Bunu bilmeni isterim. En önce bunu bilmeni.
Bir de suyi bilmeni isterim benden yanlar yere,
yok yere kuskulanıyorsun. Sana hiç bir zaman
hayırlık etmedim ben Edemem. Kaş yıldır evlüz,
yan yanınız. Hâlâ başım dönüyor senle, esrikim
senle, seviyorum seni. Her geçen gün daha büyük
bir aşkla. N'olur, aşkavakızı, anla beni. Bu
sevgimi her görme. Kendininkine uygundur, yakıştır.
Bu satırları ilk evimizin altındaki kahvede
yazıyorum. Ve beni Seni o ilk günlerdekinden
daha büyük bir tutkuyla seviyorum. Biz iki
ayrı olmak gibi ayrı yerlerden kopup geldik,
kavuştuk bir noktada, yarı başımızdan küçük
bir kol da alarak büyük bir nehir meydana
getirdik; birlikte akıyoruz şimdi. Nicedir bu böyle.
Her de böyle olacak Denize dökülene, ölene
dek. Bizim için tek koşul mutluluk olabilir.
Hiç bir şey bozamaz hırlığımızı "Üçüz, gözümüz biz".
Sen de öyle düşünmüyor musun? Ne tuhaf,
son bir iki ayda seni benden biraz uzaklaştım,
araya meşafeler, tedirginlikler sekuyorsun diye
düşünürken, o sırada sen de aynı şeyleri düşün-
müyorsun. Bunlar aşkın halleri, aşkın za-
man zaman kişinin önüne çıkardığı ezginçler, üzginçler
herhalde. Bunu böyle yorumlamak gerekir. Bir de
seviyorum seni. Tek dahım sen. Memo'yla birlikte,

kuyorsun diye düşünürken, o sırada sen de aynı şeyleri düşünüyormuşsun. Bunlar aşkın halleri, aşkın zaman zaman kişinin önüne çıkardığı ezinçler, üzünçler herhalde. Bunu böyle yorumlamak gerekir. Bir de seviyorum seni. Tek dalımsın. Memo'yla¹ birlikte, ama ondan da öncesin. Bunu böylece bilesin. Bilinmelidir bu.

*

Kahvenin önünden otomobiller geçiyor. Bir tane de at arabası. Seni düşününce o atı da seviyorum. Çay içiyorum. Artık ıhlamur içeceğim. Ne yumuşak, çağrışımlı, bağışçı, düşcül şeydir ıhlamur. Evimizin önünde bir ıhlamur ağacı olsun. Sen saksıda da yetiştirebilirsin ıhlamuru. Gece yataкта Memo'yla hep seni konuştuk. Susunca seni sustuk. Uyuyunca seni uyuduk.

*

Akşamları eve döneyim, kapıyı sen aç: gözle rin...

Memo okuldan dönmüş olsun. Kaçınıcı sınıfta olsun?

*

Duygulu bir adamım ben. Bir film görmüş tüm eskilerde; bir Fransız filmi; adı: "Jesuis un Sentimental." O filmdeki adam gibi miyim nedir?

1. *Memo Emrah*: Cemal-Zuhal evliliğinden doğan oğulları. Ne yazık ki Memo Emrah, bu kitabın çıkmak üzere olduğu günlerde bir kaza kurşunuyla ölmüştür. (Yay.)

Öfkem belli olur, coşkum ortaya çıkar da sevincim, üzücüm dibe akar, orda büyür.

*

Yalnız seninle güçlüyüm. Sen olmasan bir anlamım olamaz. Sev beni.

*

Yaşayacağız.

*

Her şeyimi sana borçluyum. Sana rasladığım sıralar yıkıntılıydım. Sen onardın beni. Tuttun elimden kaldırdın. Ben de ekmek gibi öptüm alınma koydum seni, kutsadım.

*

Aşk büyüdü, aşk!

*

Sen hastanedeyken her gün yazacağım sana. Seni nice sevdiğimi anlatacağım.

*

Yüzüğünden öperim.

*

Bundan sonra her şey daha güzel, daha iyi olacak, inan buna. Güçlü olacağız her zamankinden. Efendice, dürüst, vakur, yaşayacağız bu dünyada. Şimdiye kadarki gibi. Kimin malında gözümüz olmuş, kimin karısına, kızına göz değdirmişiz. Kime kıl kadar kötülüğümüz olmuş.

*

uma ondan da öncesin Bunu böylece bilersin Bilin-
melidir bu.

*

Kahunun önünden otomobiller geçiyor. Bir ta-
ne de at arabası. Seni düşününce o atı da sevi-
yorum Çay içiyorum. Artık ihlamur içeceğim. Ne
yumursak, çagrusimli, bağırsı, düşüce şuydur ihlamur.
Esimizin önünde bir ihlamur ağacı olsun. Sen
sahrsda da yetistirebilirsin ihlamur. Gece yatatta
memo'yla hep seni konuştuk. Susunca seni sustuk.
Uygunca seni uyuduk.

*

Akşamları eve dönüyom, kapıyı sen aç; gözlerim...
Memo okuldan dönmüş olsun. Kaçınca sınıfta
olsun?

*

Duygulu bir adamım ben Bir film görmüştüm
estlerde; bir Fransız filmi; adı: "Je suis un sentimental"
O filmdeki adam gitmişim nedir? Öfkem belli
olur, costum ortaya çıkar da sevincim, üzgünüm
libe akar, orda hüyük

*

Yalnız seninle gücüyüm Sen olmasan bir
anlamım olamaz Seo beni.

*

Yaşayacağız.

*

Her şeyimi sana borçluym. Sana rastladım
girirler yükmüydüm. Sen onardım beni.
Tuttun elimden kaldırdım Ben de etmiş gibi öptüm
alınma kaydım Seni, kutladım.

*

Aşk hüyükü, aşk!

*

Anılar: Şu ağaçlıkların ardındaki binada evlendik. Sen şuradan bir otobüse binip Hendek'e gittiydin, Nihal'le¹ falan. Kemal Tahir'lere gitmiştik, Ülkü Tamer'ler ve Buyrukçu'yla düğün eylemiştik. Avşa'ya giderken kedi için kaygılanmıştık; çavuş; Çavuş I; sonra tuhaf bir şekilde Memo'yu andıran başka bir kedi gelmişti eve. Neydi adı onun? Çavuş I duvara, hayır perdeye sığdıydı. Çavuş II ise öyle şeyler yapmadı. İyi insanlardık. Ay sonlarında cebimizde para kalmıyordu. Sana mavi, ak çizgili bir süveter aldık. Sen bana lâcivert bir pantolon diktiydin. Kıyamıyorum şimdi onu giymeye, eskimesinden korkuyorum. O zamanlar bu et tanzim yeri yoktu. Seviyorum seni. Hava güneşli. Sen hastanedesin şimdi. Biliyorum, benim gelmemi bekliyorsun. Memo okula gitmek istemiyor artık. Senin yokluğun nasıl dokunuyor ona. Okula gidişi senin yokluğunla birleştiriyor olmalı. Bense eski kahvemde oturmaktayım, cebimde iki paket sigara. Karşıda Haydarpaşa garı, gri bir ev ödevi gibi. Adamlar geçiyor, yüz­süz, göz­süz, gülüşsüz adamlar.

*

Böyle şeyler söyleme bana. N'olur böyle şeyler söyleme bana. Şöyle şeyler: "Ankara'ya gelince seni rahatsız etmeyiz..."; "Ameliyatta bir ya-

1. *Nihal*: Zuhâl'in kızkardeşi. Yazar Mehmet Seyda'nın eşi. (Yay.)

Sen hastanedeysen her gün yazacağım sana Seni
nice sevdiğimi anlatacağım

*

Yüzüğünden öperim.

*

Bundan sonra her şey daha güzel, daha iyi ola-
cak, nan luno. Gücü olacağız her zamankinden.
Efendice, dürüst, vakur, yaşayacağız bu dünyada.
İmdiye kadarki gibi. Kemin malında gözümüz ol-
muş, kemin karısına, kızına göz değdirmişiz Keme
kil kadar kötülüğümüz olmuş.

*

Anılar : şu ağaçlıkların ardından linada
evlendik Sen şuradan bir otobüse binip İrlandik'e
gittiydin, Nihal'le falan. Komal Tabiri'lere gitmiştik,
Ülki Tamer'ler ve Büyükcü'yle diğün eylenmiştik.
Aşa'ya giderken kedi için kaygılanmıştık; çavuş;
Çavuş I; sonra tuhaf bir şekilde Memo'yu andıran
başka bir kedi geldiydi etc. Neydi adı onun?
Çavuş I İsvara, hayır perdeye sığdıydı Çavuş II
ise öyle şeyler yapmadı İyi masonlardık. Ay son-
larında cebimizde para kalmıyordu. Sana maui,
ak çizgili bir süveter alıydık. Sen bana laciuerde
bir pantolon diktiyden. Kıyamıyorum, şımdı
onu giymeje, eskimesinden korkuyorum. O zaman-
lar bu et tanjım yeri yoktu. Sevdiğimim Seni
Flava güreçli Sen hastanedesin şimdi. Biliyorum,
binom gelmemi bekliyorsun. Memo' okula gitmek
istemiyor artık Senin yokluğun nasıl dokunuyor
ona. Okula gidişi Senin yokluğunla birleştiriyor
olmalı. Ben se estü kahvemde oturmaktayım, ce-
hinde iki paket sigara. Karşıda Haydarpaşa
garı, gri bir ~~estü~~ ödevi gibi Adamlar geçiyor,
yüzüğü, göz süz, gülümsüz adamlar.

*

nım eksik kalırsa senden ayrılıyorum..."; n'olur, söyleme böyle şeyler. Ben sözler karşısında renk vermem, ama içime atarım onları. N'olur, zulmetme bana. Biz sadece birleşmiş değil, aynı zamanda kaynaşmış, hal-hamur olmuş, üç olmuş, göz olmuş kimseleriz. Sen ve ben yok. Sen-ben var. Bil bunu. Aslında bilirsin de bunu. N'olur! Ha?..

*

Evet, anılar. Nice serüven geçirdik, ne dostluklar eskittik, bir biz ikimiz kaldık ayakta. Aynı sapta tüveyçlerini birbirine dönmüş iki çiçek gibiyiz; bir de tomurcuğumuz var.

*

*"Dolanırım Paris'in sokaklarını
Orda ölmeye cesaretim yok"* (Apollinaire)

*

Dinle ak bakışlı bir çeşme söylüyor
Kaç yıldır akarım bilmeim pazar yerini

*

O çeşme gibiyim ben de. Sen de o çeşme gibisin.

*

Seviyorum seni.

*

Güvercinler rıhtımı eleştiriyor.

*

Zuhal'im, Elif'im, kolum kanadım.

Böyle şeyler söyleme bana N'olur böyle şeyler söyleme
bana Şöyle şeyler "Ankara'ya gelince seni rahatsız
etmeyiz..."; "Ameloyatta bir yarım eksik kalırsa senden
ayrılıyorum.."; N'olur, söyleme böyle şeyler. Ben sözler
karşısında renk vermem, ama içime atar m anlara
N'olur, zulmetme bana. Biz sadece birleşmiş değil,
aynı zamanda kaynaşmış; hal-hamur olmuş, iç olmuş,
göz olmuş kimseleriz. Sen ve ben yok Sen-ben var
Bir lunna üstünde birbirsin de lunna. N'olur! İla?..

*

Evet, anılar. Nice serüven geçirdik, ne dostluklar
estittik, bir biz kimiz kaldık ayakta. Aynı saptas
tüveçlerini birbirime dönmüş iki çiçek götürüyoruz; bir de
tomurcujumuy var.

*

"Delomuşum Paris'inin sokaklarına
Orda ölmeğe cesaretim yok" (Apollinaire)

*

Donle ak baharlı bir çeşme söylüyor
Kaç yıldır akarım bitmem pazar yerini

*

O çeşme gitiyom ben de Sen de o çeşme gitişim.

*

Seviyorum seni

*

Günceşler rıhtımı elştiriyor

*

Zuhal'im, Elif'im, kolunum kanadım.

*

Yiyeceksin, değil mi, versten bitim yemekleri?

*

Ay hiç kin tutmuyor.

*

*

Yiyeceksin, değil mi, verilen bütün yemekle-
ri?

*

Ay hiç kin tutmuyor.

*

Bana her yönden güveniyorsun, değil mi?

*

Anam benim. Yavrum.

*

Bilmediğimiz kır kahvelerine gidelim. Ayran
içelim.

Eve dönüp azıcık rakı içelim, beyaz peynir ve
domatesle.

Evin ev olduğunu, evin şu bir günlük sensizli-
ğinde anladım. Memo da anladı. Anladık ki dün-
yada en büyük acı sensizlik. N'olur, sensiz koma
bizi.

*

Bir günler Kars'taydım. Kudura kudura akı-
yordu Delice çayı. Aklımda hiçbir şey yoktu. Çün-
kü o sıralar sana raslamamıştım daha. Sonra sen
çıktın geldin. Ortalığı güzelledin. Beni ben ettin.
Memo'yu var kıldın. Sen de bizimle var oldun,
unutma bunu.

*

Sözcükler değişiyor.

Bana her yönden güveniyorsam, değil mi?

*
Anam benim Yaşam

*

Bilmediğim bir kahvelerine gidelim. Ayran içelim.

Eve dönüp ayağına raka içelim, beyaz peynir ve domatesle.

Evin ev olduğunu, evin şu bir günlük sensizliğinde
anladım. Memo da onladı. Anladık ki dünyada en
büyük acı sensizlik. N'olur, sensiz koma lizi

*

Bir günler Kors'teydim. Kudara kudara akuyardın
Delice çayda Akımda hiç bir şey yoktu. Çünkü o sı-
ralar sana raslamamıştım daha. Sonra son çıktı
geldin Ortalığı güzelledin Beni ben ettin Memo'ya
var kıldın. Sen de lizimle var oldun, unutmama bunn.

*

Sözcekleler değişiyor.

Anılar sözceklelerini değiştiriyor

*

Gelecek, anılardan da güzel olacak.

gün daha iyi olacaktır.

Dereceylerden ders alınacak

Geçerler hünyeycek.

Piliçler palaykamaçak.

*

Yarın gene yazarm

*

Seviyorum seni biline

Celal Süreyya

Anılar sözcüklerini değiştirmiyor.

*

Gelecek, anılardan da güzel olacak.

Gün daha iyi katarılacak.

Deneylerden ders alınacak.

Çiçekler büyüyecek.

Piliçler palazlanacak.

*

Yarın gene yazarım.

*

Seviyorum seni: biline.

Cemal Süreya

Akşam senden ayrıldıktan sonra dolmuşla Şişli'ye geldim. Ordan Taksim dolmuşuna bindim. Ordan otobüsle Dolmabahçe'den geçerek sizin dairenin önünde durdum. Nihal'e uğradım. Sadi Bey¹ ordaydı. Beş dakika oturdum. Sonra dolmuşla Karaköy. Ordan vapur. Memo geldi. Hemen seni sordu. Annemi artık üzmeyeceğim dedi. Gerçekten bu çocukta büyüklere özgü bir yan var. Her şeyi biliyor, her şeyin farkında. Sabahleyin erken kalktı, ona mavi çizgili blûzuyla lacivert pantolonunu giydirdim.

*

Sen ördasın. Ve ben burda hayatımızı düşünüyorum. Giderken cebime o 100 lirayı gizlice koymayı hiç unutamam. Beykoz'a ilk gittiğimiz gün kazan ve kovalarla su taşıdığımızı, hortumla su taşıdığımızı, asıl onu hiç unutamam. Doğukapısı otobüsüne yetişmek ne güzel oluyordu. Kısacası, çok güzel günler de yaşadık bu arada. Kimsenin tadamayacağı bazı mutlulukları da tattık, sanır-

1. Sadi: Sadi Baran. (Yay.)

12 Temmuz 1972.

Akşam senden ayrıldıktan sonra dolmuşla Sütlü'ye geldim. Ordan Taksim dolmuşuna bindim. Ordan otobüsle Dolmabahçe'den geçerek sığın dairerini önünde durdum. Nihal'e uğradım. Sami Beğ erdaydı. Beş dakika oturdum. Sonra dolmuşla Karaköy. Ordan vapur. Memo geldi. Hemen seni sordu. Annemi artık özneyeceğim dedi. Gerçekten bu çocukta büyüklere özgü bir yan var. Her şeyi biliyor, her şeyin farkında. Sabahleyin erken kalktı. ona masu çizgili bilyuyla laciverde pantolonunu giydirdim.

*

Sen ordasın. Ve ben hurda hayatımızı düşünüyorum. Gidinken cebime o 100 liraya gizlice koyman hiç unutamam. Beğhoz'a ilk gittiğimizin gün kazandı ve kovalarla su taşıdığımızı, hortuslarla su taşıdığımızı, asıl onu hiç unutamam. Doğu-kapısı otobüsüne yetişmek ne güzel oluyordu. Kısacası, çok güzel günler de yazadık bu arada. Komşunun tadamayacağı bazı mutlulukları da tattık, sanırsam. Sonunda gelip kentten iyice mağazınlığı bir semte yerleştik yeniden. Şimdiyse Bakente yalçınız

*

Anlamalısın beni, lütfen büyük şeylerin peşindeyim. Bazı iddialarım var, onları gerçekleştirmek istiyorum. Bunun dışında çok şey niyetim de, vaktim de olmuyor. Bu konuda işte, asıl bu konuda anlamalısın beni. Hiç bir yönden

sam. Sonunda gelip kentin iyice magazinleştigi bir semte yerleştik yeniden. Şimdiyse başkente yolcuyuz.

*

Anlamalısın beni, birtakım büyük şeylerin peşindeyim. Bazı iddialarım var, onları gerçekleştirmek istiyorum. Bunun dışında çok şeye niyetim de, vaktim de olmuyor. Bu konuda işte, asıl bu konuda anlamalısın beni. Hiçbir yönden kuşku lanmamalısın benden. Ben ki sana senin şahdamarından daha yakınım, nasıl kuşkulanırsın benden? Destekle beni (zaten hep desteklemiştir) bak neler yapıyoruz. Nelerden ne sular akıtıyoruz.

*

Sabah. Saat 7.15. Radyoda bizim türküler.

*

Saat 7.30. Memo gitti. Bu sabahki kahvaltısı oldukça parlak: 2 köfte, 1,5 yumurta, 5 adet üzüm. Öğretmen sana selâm söyledi, ne zaman ameliyat olacağını sordu. "Perşembeye" dedim.

*

"Saadet bir çimendir bastığın yerde biter."

(Oktay Rifat)

*

İşi bırakmalısın Zuhal. Senin için şart bu. Bak o zaman hayatın nasıl daha rahat, daha gü-

zel olacak. Sabahları 9'a kadar uyursun. Çocuğu daha iyi yetiştirebilirsin. Daha önemlisi:

ELİF.

Elif diye bir kızımız olsun. Romantik bir filmin gösterildiği bir sinema dönüşü olsun o da. Ya da bir bale dönüşü. Bunu istiyorum ben. Malî durumumuz her şeyi elverir şimdi. O yönlerden hiçbir kaygın olmasın.

Elif.

*

Sen ne güzel bir Elif doğurursun. Başına kurdeleler bağlarsın.

*

Evet, Elif.

*

Şiir yazacaksın. Öyküler, anılar... ve Başkent'in en çekinilen resim eleştirmeni olacaksın. Ol!

*

Ve bir gün Türk Dil Kurumu gibi birleşmemizin 40. yıldönümünü kutlayacağız. Mutlaka!

*

Yarım devam ederim.

kuşkulanmamalıym henden. Ben ki sana senin şah-
damarından daha yakırım, nasıl kuşkulanırsın
henden? Destekle beni (zaten hep desteklemişsindir)
bak neler yapıyoruz. Nerelerden ne sular akıtıyoruz.

*

Sabah. Saat 7.15. Radyoda bizim türküler

*

Saat 7.30. Memo gitti. Bu sabahki kahvaltısı
oldukça parlak; 2 köfte, 1,5 yumurta, 5 adet üzüm.
Öğretmen sana selâm söyledi, ne zaman amelîyat
olacağını sordu. "Perşembe" dedim.

*

"Saadet bir çimentir bastığın yerde biter" (O-Kat)

*

İzi bırakmalısın Zuhal. Senin için şart bu.
Bak o zaman hayatın nasıl daha rahat, daha güzel
olacak. Sabahları 9'a kadar uyursun. Gecün
daha iyi yetiştirilebilirsin. Daha önemlisi;

↓
ELİF.

Elif diye bir kızımız olsun.
Romantik bir filmi gösterdiği bir sinema
dönüşü olsun o da. Ya da bir bale dönüşü. Bunu
istiyorum ben. Mali durumumuz her şeye elveriş
şimdi. O yönlere bir bir kaygan olmasın.

Elif.

*

Sen ne güzel bir Elif doğurursun. Bazı
kurdelleler bağlarım.

*

Evet, Elif.

*

Gözlerinden öperim.

Oğlumuz "eşkıya" Memo ellerinden öper.

*

Kalbim seninle gümbür gümbür.

*

Güneş yükseliyor.

*

Hadi!

Senin
Cemal Süreya'n

Sin yazacaksın. Öyküler, anılar.. ve Başkent'in en çekimlen resim eleştirmeni olacaksın. Ol!

*

Ve bir gün Türk Dil Kurumu gibi kuruluşlarımızın 40. yıldönümünü kutlayacağız. Mutlaka!

*

Yarın devam ederim.

Gözlerimden öperim.

Oğlumuz "işhaya" Memo ellerinden öper.

*

Kalbin seninle gümbür gümbür.

*

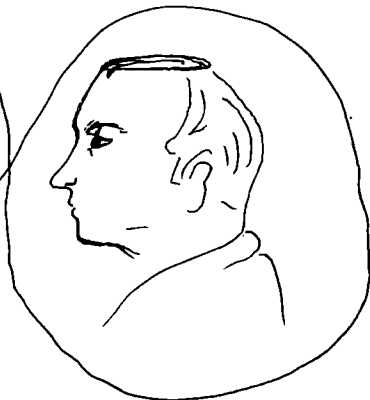
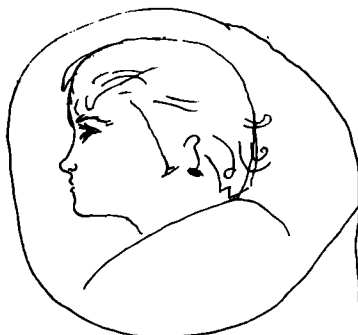
Günes yükseliyor.

*

Hadi!

Senin

Can Sürüçü'nün

Bizim resimlerimiz bunlar
Benzese de benzemese de

Düşünüyorum da aşk sözcüğünü de biraz eksik buluyorum şu senlen ben arasındaki ilişkiye. Daha büyük, daha sağlam bu bizimki. Aşk onun içinde sadece bir kısım galiba. Ötesinde aşkla birlikte, ama yer yer, zaman zaman onu aşan başka duygular, başka esriklikler, başka baş dönmeleri de var bizde. Seni seviyorum ve senin için her şeyim. Beni seviyorsun ve benim için her şeysin. Bir insan için şu kısa hayatta bundan daha büyük ne olabilir ki. Acaba Mecnun Leylâ'yı elde edip onunla evlenseydi, Ferhat Şirin'e kavuşsaydı, aradan bu kadar yıl geçtikten sonra bizim birbirimize olduğumuz gibi tutkun olabilir miydi? Yangın olabilir miydi? Sen ne dersin buna?

*

Şimdi Gümrük'teyim. Saat 12.15. Nahit Eruz odasında yok. Yemeğe çıkmıştır belki de. Ben de oturdum, sana bu satırları yazıyorum orda. Karşıda bir turist vapurunun güvertesinde yolcular güneşleniyorlar. Galiba bir de yüzme havuzu var güvertede. Biz de gelecek yıl bir kampa gider bol bol denize gireriz. Memo da denize girecek daha

14 Temmuz 1972.

Düşünüyorum da aşk sözünü de biraz eksik buluyorum şu senle bir arasındaki ilişkiye. Daha büyük, daha sağlam bir ilişki. Aşk onun içinde sadece bir kısım galiba ötesinde aşkla birlikte, ama yer yer, zaman zaman onu aşan başka duygular, başka esriklikler, başka baş dönmeleri de var ligdi. Seni seviyorum, ve senin için her şeyim. Beni seviyorsun, ve benim için her şeysin. Bir insanı için şu kısa hayatta bundan daha büyük ne olabilir ki. Acaba Mecnun Leylâ'ya elde edip onunla evlensuydi, Firhat Sörin'e kavussuydi, arddan bu kadar yıl geçtikten sonra bizim türlerimize olduğumuy gibi tutkum olabilir moydi? Yangın olabilir moydi? Sen ne dersin buna?

*

Şimdi Gümriik'teyim. Saat 12,15 Nahit Eryg odasında yok. Yemeğe çıkmıştı belki de Ben de oturdum, Sana bu satırları yazıyorum orda. Karşıda bir turist vapurunun güvertesinde yalcular gonestleniyorlar. Galiba bir de yüzme havuzu var güvertede. Biz de gelecek yıl bir kampa gider bel bel denize gireriz. Memo da denize girecek daha elverişli bir yaza gelmiş olur o zaman.

*

Madam, aldığım liberleri güzelce kıyarttı. Optalidon ve il de aldım. Beyaz çizgili giysim de çantamda. İçim titrer senin istediğin bir şeyi yerime getirirken.

*

İçim titrer.

*

elverişli bir yaşa gelmiş olur o zaman.

*

Madam, aldığım biberleri güzelce kızarttı. Optalidon ve pil de aldım. Beyaz çizgili giysin de çantamda. İçim titrer senin istediğin bir şeyi yerine getirirken.

*

İçim titrer.

*

Piliçleri kestim. Hepsini temizledim. İkisini buzluğa attım. Birini bu akşam bizim hayduda yedireceğim. "Annem nerde?" diye soruyor sık sık. "Alnem yerde?" "Annen hastanede, iyileşip gelecek." "Ben gidip bütün iğneleri kırcam." "Aferin, oğlum, Nice'lerde çok uslu durdun, çok beğendim seni." "Çok mu hoşuna gitti?" "Çok hoşuma gitti."

*

Piliçlerin içlerini de kendim temizledim. Zor olmadı. Yalnız banyodaki pisliği temizlemek gerçekten zor oldu. Ama fay, omo derken, sonunda bu işin de üstesinden geldim. Piliçlerin ikisi fena değil boy posça; biri bir güvercin kadar. Onu Memo yiyecek. Piliçleri temizlerken güzel bir yöntem de buldum.

*

Sevgilim.

Piliçleri kestim elpsini temizledim. İkiisini kuyruğa attım. Birini bu akşam bizim hayduda yedireceğim. "Annem nerede?" diye soruyor sık sık "Annem yerde?" "Annem hastanede, iyileşip gelecek" "Ben gidip hastaneye, iğneleri kurcam" "Aferin, oğlum, Nice'lerde çok uslu durdun, çok beğendim seni" "Çok mu hoşuna gitti?" "Çok hoşuma gitti"

*
Piliçlerin içlerini de kendim temizledim. Zar olmadı. Yalnız kanyodaki pistiği temizlemek gerçekter gar oldu. Ama fay, homo derken, sonunda bu işin de üstesinden geldim. Piliçlerin ihsu fena değil boy poşça; biri bir güvercin kadar. Onu Memo yiyecek Piliçleri temizlerken güzel bir yöntem de buldum.

*
Sungitim

*
Hayat uzun değil sungitim. Güzel geçirmeliyiz hayatımızı. Etof de gelmeli. Etof her şeyiyle sana benzemeli. Ya da günterimizde bize bir kasek su verir. Memo da etmiş ne tuz geçirir. Senin en çok sevdiğim yanlarından biri de, sebakta yaşlı ne anlaşıp bir çift gördüğün zaman duyduğunuzmandır. Ne güzel duygudur o. Ben de öğleyim.

*
Hayat için şöyle iki dize kalmış alkında. Yabancı bir saurdan

"Hayat kırsadır kuzucuklarım
yine de uzundur kuzucuklarım"

Severim ben bu iki dizeyi İsterim, sen de severim.

*

Emet kuzucuğum, yine de uzundur hayat

*

Senede bir gün.

"Senede her gün" diye okursun bu şarkının bir kısmını sen.

*

*

Hayat uzun değil sevgilim. Güzel geçirmeliyiz hayatımızı. Elif de gelmeli. Elif her şeyiyle sana benzemeli. Yaşlı günlerimizde bize bir kaşık su verir. Memo da ekmek ve tuz geçirir. Senin en çok sevdiğim yanlarından biri de, sokakta yaşlı ve anlaşmış bir çift gördüğün zaman duygulanmandır. Ne güzel duygudur o. Ben de öyleyim.

*

Hayat için şöyle iki dize kalmış aklımda. Yabancı bir şairden:

*"Hayat kısadır kuzucuklarım
Yine de uzundur kuzucuklarım.*

Severim ben bu iki dizeyi. İsterim, sen de sevesin.

*

Evet kuzucuğum, yine de uzundur hayat.

*

Senede bir gün.

"Senede her gün" diye okursun bu şarkının bir kısmını sen.

*

Sana rasladığım gün susuzdum, yalnızdım
Bir çırpıda içtim gözlerini.

*

Özlem, özlem!

*

Sana rasla dıym gün susuzdum, yaktıydım
Bir çarpıda içtin gözlerini

*

Öğlen, öğlen!

*

"Ben tâ senin yanında dahi hasretem sana" (Kahia Hatun)

*

Bir de şeyin severim; kuzunca işe sarılırsın dârt elle.

*

Memo. Ne güzel çocuğumuy var. Elif daha güzel ola-
cak. Sesi de güzel olur mutlaka. Çünkü sen. Sen ne can
kadımsındır sen. Kırpıklarının ucuyla sarhe söylersin
Buram buram tütürsün Cemal Süreya'nın yüreğinde
Sen yanımda ol, gam kasavet ceber gider. Türkülenirim.
Mutluluk gelir alım alım. Suda 'sözlerinin lümi lü para.

*

Arpaşay'a gidelim, Muzgur dağlarına gidelim. Her
yere de gidelmez ki

*

Zuhal, arkadaşım!

*

Bencilerin garip biri seni seviyor. Ama sen verilen
yemekleri yemiyorsun diye yersen, "ben sana teşekkür
ederim"

*

Başka naselsin?

Cemal Süreya

"Ben tâ senin yanında dahi hasretem sana."

(Rabia Hatun)

*

Bir de şeyini severim: kızınca işe sarılırsın
dört elle.

*

Memo. Ne güzel çocuğumuz var. Elif daha
güzel olacak. Sesi de güzel olur mutlaka. Çünkü
sen. Sen ne can kadınsındır sen. Kirpiklerinin
ucuyla şarkı söylersin. Buram buram tütersin Ce-
mal Süreya'nın yüreğinde. Sen yanımda ol, gam
kasavet çeker gider. Türkülenirim. Mutluluk ge-
lir ılım ılım. Sevda sözlerinin bini bir para.

*

Arpaçay'a gidelim, Munzur dağlarına gide-
lim. Her yere de gidilmez ki.

*

Zuhal, arkadaşım!

*

Bencileyin garip kişi seni seviyor. Ama sen ve-
rilen yemekleri yemiyorsun yine. Yersen, "ben sa-
na teşekkür ederim."

*

Başka nasılsın?

Cemal Süreya

Senin eşsizliğin, bulunmazlığın üstüne ne söylesem eksik kalır. Sadelikten korkmayan bir kadınsın bir kere. O köprünün altında vb. satılan balık-ekmekten alıp yemek istemen beni en çok gönendiren şeylerden biri. Sana ondan almak istemeyişimin tek nedeni midenin sağlığını düşündüğümüdür. Bunu kaç kez söyledim de sana. Adapazarı'ndaki kızla –neydi adı onun?– çektirdiğin fotoğrafta senin bütün hayat tavrın gizli. En gösterişsiz koşullarda da sen, o koşullardan hiç utanmadan, hiç yüksünmeden, bir ayağını gözüpük bir rahatlıkla ileri atabilirsin. Beni nasıl savunursun sonra. Birisi bana çok şişmanladığımı söylemişti de, hemen saldırıya geçmiş, şişman olmadığımı ileri sürmüştün. Oysa pekâlâ fazla okkalanmıştım o günler. Sen busun işte. Sevdiğini her durumda savunursun, onun kusurlarını görmezsin. Ne sevgilisin sen.

*

Ama Aragon'un şu dizesi de bir gerçek:
"Göğsüne bastırırken kırar sevdiği şeyi."

*

O da var. Kişi kimi zaman çok sevmenin getirdiği yanlışlıklara da düşüyor. Sevdiği şeyi göğsüne fazlaca bastırırken örseliyor onu. Hoyratlaşıyor bir yerde aşk. Acaba bu gerçekten aşkın kaçınılmaz bir gereği mi? Kimi zaman öyle belki. Ama, ben, öyle olmamalı diyorum. İnsanî çizgiden sapmamalı. Aşkı insanî çizgide bütünlemeli. Mutluluk da, sanırsam, o zaman bütünleniyor. Güven, mutluluğun temelidir. Güven aşkın ve her türlü aşkın, yani cesaretin, yani kavganın temelidir. Mevhibe'nin İsmet'ten kuşkulanaabileceğini aklın alıyor mu? Bu noktada bir özeleştiriyaparsak, sende güvenin, bende bakımın zaman zaman aksar gibi olduğu sonucuna varabiliriz.

*

Ne demiş şair:

"Aşklar da bakım istiyor öğrenemedin gitti."

*

Aynı şair şöyle bir dize de ekleyebilirdi o şiirine:

"Aşklar tam güven istiyor güvenemedin gitti."

*

"İnce vızıltı."

*

Memo bugün denize gitti. Şapkasıyla. İçsel,¹

1. İçsel: Zuhâl'in ilk evliliğinden olan kızı. (Yay.)

Senin estizliğim, lütuğmazlığım iustine ne söylesem eksik kalır. Sadelikten korkmayan bir kadımsın bir kere. O köprünün altında vâ satılan balık-ekmekten alıp yemek istemeyeni ben en çok gönen diren şeylerden biri. Sana ondan almak istemeyişimin tek nedeni midemim sağlığına düşündüğüm dendir. Bunu kaç kez söyledim de sana Adapağari'ndeki kızla -neydi adı onun?- çektiğim fotoğrafta benim lütüm hayat tavrım gizli. En gösterişsiz koşullarda da sen, o koşullardan hiç utanmadan, hiç yüksünmeden, bir ayağına gözüpek bir rahatlıkla ileri atabilirsin. Beni nasıl savunursun sonra. Birisi bana çok şişmanladığımı söylemişti de, hemen saldıırıya geçmiş, şişman olmadığımı ileri sürmüştün. Oysa pekâlâ fazla okhulanmışım o günler. Sen husun işte. Sevdiğini her durumda savunursun, onun kusurlarını görmezsin. Ne sevgilisin sen.

*

Ama Aragon'un şu sözleri de bir gerçek:
"Göğsüne bastırırken kırar sevdiği şeyi"

*

O da var. Kimi kimi zaman çok sevmenin getirdiği yanlışlıklara da düşüyor. Sevdiği şeyi göğsüne fazlaca bastırırken inceliyor onu. İyoyratlaşıyor bir yerde aşk. Acaba bu gerçektir aşkın taçını olmay bir gereği mi? Kimi zaman öyle belki. Ama, ben, öyle olmamalı diyorum. İnsani şizgi den sapmamalı. Aşk

kardeşi Gamze Ezel'le akşamdan geldi. Gece bizde kaldılar. Sabah da Memo Emrah'ı alıp kampa gittiler. Memo, bensiz gitmek istemedi. "Babam gelmezse denize ditmiyorum," dedi. Sonra ben kendisini ikna ettim. "Denize girmemek" ve "başını sabunlamamaları" şartıyla razı oldu gitmeye. Akşam getirecekler. Yarın sabah da onu Perihan'lara götüreceğim.

*

Seviyorum seni.

*

Se-vi-yo-rum.

*

Sen?

*

şimdi gidip sana bir tavuk alacağım. Seversin sen.

*

Sıcak su geldi. Banyo yaptım. Akşam saat 8.30'da Ercü geldi. İçsel'ler evde olduğu için Ercü ile çıktık. Kahveye gidip oturduk. Sen uyuyabildin mi? Verilen yemekleri yedin mi? Tavuğın bir budunu o yanındaki kadına ver, gerisini bir oturuşta yersen çok sevinirim. Werther de, Charlotte'un üst üste verdiği tereyağlı ekmek dilimlerini atıştırmadan edemiyordu. Unutma bunu.

*

insani çizgide hürün temeli Mutluluk da, samirsam,
o zaman hürünleniyor. Güven, mutluluğun temelidir.
Güven aşkın ve her türlü aşkın, yani cesaretin,
yani kavganın temelidir. Mevlâ'nın İsmet'ten kus-
kulanabileceğini aklın alıyor mu? Bu noktada
bir özleştiri yaparsak, sende güvenin, hende bakının
zaman zaman aksar gibi olduğu sonucuna vara-
biliriz

* Ne demiş şair:

"Aşklar da bakım istiyor öğrenemedin gitti"

* Aynı şair söyle bir şize de ehleyehubindi
o şübine;

"Aşklar tam güven istiyor öğrenemedin gitti".

* "İnce uzletti"

* Memo bugün denize gitti. Şapkasıyla. İhsel,
kardesi Ganze Ezil'le akşamdan geldi. Gece biraz ka-
dılar. Sabah da Memo Emrah'ı alıp kampa gittiler.
Memo, kendisi gitmek istemedi. "Babam gelmezse denize
dönemiyorum" dedi. Sonra her kendisini ikna etti.
"Denize gitmemek" ve "başına sabunlamamaları" şartlı
razı oldu gitmeğe Akşam getirecekler. Yarın sabah
da onu Perihan'lara götüreceğim

* Scuiyerum seni

* Se-vi yo-rum.

* Sen?

* Şimdi gidip sonra bir tavuk alacağım.

Sevirsin sen.

* Sıcak su geldi. Banyo yaptım Akşam saat
8,30'da Ercü geldi. İhsel'ler evde olduğu için Ercü de

Yaz günleri geldi. Geçen yaz nerdeydik, bu yaz nerdeyiz, gelecek yaz nerde olacağız kimbilir? Anımsayalım o dizeleri yeniden:

*"Hayat kısadır kuzucuklarım
Yine de uzundur kuzucaklarım."*

*

Şişli'de, Okmeydanı dolmuşlarının kalktığı yerde, salaş bir kahvehanede yazıyorum sana bunları. Coca-Cola içtim. Sigara içtim. Az sonra sana koşacağım.

*

Bir çeşmeye koşar gibi koşuyorum sana.

*

Anlasana!

Cemal Süreya

çiktik Kahveye gidip oturduk. Sen inşaatçisin mi?
Verilen yemekleri yedin mi? Taşınır bir kütüphanesi
o yanındaki kadına ver, gerisini bir oturmaya
yersen çok sevinirim. Werther de Charlotte'ın
üst üste verdiği tereyağlı ekmeğe dolomlarını atı-
tırmadan edemiyordun Unutma bunu.

* Yaz günleri geldi Gece yaz verdedik, bu
yaz verdedik, gelecek yaz nerede olacağız kim bilir?
Anımsayalım o dizeleri yeniden

"Hayat kısadır kuzucuklarım
Yine de uzundur kuzucuklarım"

* Sişti'de 3 km'ye dam olmuşlarımın kalıtığı
yerde, salaş bir kahvehane di yazıyorum sana bun-
ları. Caccala rötüm Sigara rötüm Oğ sonra sana
koşacağım.

* Bir çeşmeye koşar gibi koşuyorum sana

* Anlasana!

Mal Süreya

Zuhal'ime Beykoz'dan yazıyorum bugün de. Saat 14.30. Sıtkı'nın orda, en uçta oturuyorum. Memo'yu seven o küçük ve efendi çocuk bu yıl da garsonluk yapıyor tatil aylarında. Fazıl Hüsnü 15'te ya da 15.30'da gelir; ben de bu arada sana iki satır yazarak bir de Beykoz'dan sesleneyim diyorum. Hava kapalı. Yağmur bile yağabilir. Saha da maç var. Takım bu yıl ikinci kümeye yükseldiği için daha bir kalabalık seyirci kitlesi var. Bununla birlikte Sıtkı'nın kahve karşığı bahçeye göre oldukça تنها. Bir minibüs şarkısı çalıyor plâkta: "Aklıma gelmeyen başıma geldi." Çayırda yine salıncaklar vb. Ayrıca büyük çadırlar kurulmuş. "Aslanları görün," "180 metre karların altında balıkçılar tarafından bulunmuş şâhâne denizkızını görün!" vb. Ne güzel yer şu Beykoz. Her taraf yemyeşil. (Şimdi de o sevdiğimiz çilhoroz türkü sü çalınıyor.) Çiçek tarhları bu yıl daha bir düzenli. Memo olsa şimdi havuzun yanına koşar, yerden topladığı gazoz kapaklarını atardı oraya.

*

Akşam, senin masalı okudum ona. Artık ye-

BEYKOZ, 16 Temmuz

Inhal'ime Beykoz'dan yazıyorum bugün de Saat 14-30. Sitki'nin arda, en ucta oturuyorum. Memo'ya seven o küçük ne efendi çocuk bu yıl da garsonluk yapıyor tatil aylarında. Fazıl Hüsni 15'te ya da 15.30'da gelir, ben de bu arada sana iki satır yazarak bir de Beykoz'dan tesleneyim diyerim. Havva kapalı. Yağmur bile yazabilir. Sohada maç var. Takım bu yıl ikinci kümeye yükseldiği için daha bir kalabalık seyirci kitlesi var. Bununla birlikte Sitki'nin kahve karsisi bahçeye göre oldukça terha. Bir minütüms sarfını alıyor plâta: "Aklıma gelmeyen başıma geldi" Çayırda yone salıncaılar vb Ayrıca büyük cadurlar kurulmuş. "Astanları görün", "180 metre korların altında balıklar tarafından bulunmuş Sâhâne deniz kıyını görün!" vb Ne güzel yer tu Beykoz. Her taraf yeşil (Şimdi de o sevdiğimiz çeharoz türkişisi almıyor). Çiçek tarhları bu yıl daha bir diğeni. Memo olsa şimdi havuzun yanına koşar, yurden topladığı gazoj kapaklarına atardı araya

* Akşam, senin masalı okudum ona. Artık yemek yeyeceğine dair söz verdi. Sabahleyin sütlü alıp kaynatıktan sonra Perihan'a götürdüm ona. Önce biraz çekingenlik gösterdiyse de pek çabuk kaynastı ahlalarıyla Perihan'ların küçük tarti ağızlarında tartıldı Memo 14 kg geldi. Kilo almıyor bu çocuk! Ben de ilk kez başkalarının yanında tartılmaya cesaret ettim 82 kg. Demek ki son ayda asagi yuturu 6 kg vermişim Bu bana güc verdi. Ekime dek 72'ye düşeceğim.

*

mek yiyeceğine dair söz verdi. Sabahleyin sütü alıp kaynattıktan sonra Perihan'a¹ götürdüm onu. Önce biraz çekingenlik gösterdiyse de pek çabuk kaynaştı ablalarıyla. Perihan'ların küçük tartı aygıtında tartıldık. Memo 14 kg. geldi. Kilo almıyor bu çocuk! Ben de ilk kez başkalarının yanında tartılmaya cesaret ettim: 82 kg. Demek ki son ayda aşağı yukarı 6 kg. vermişim. Bu bana güç verdi. Ekime dek 72'ye düşeceğim.

*

Ve Ercü kalabalıktan sıyrılarak ortaya çıktı. Geldi. Kahvesini yudumluyor şimdi. Hem konuşuyoruz, hem mektubuma devam ediyorum. Mutluluk. Kişi ancak eksiksiz bir mutluluğu (nasıl yakalamıştık.) Beykoz'da tadabilir (saçlarından baharı). Bisiklete binen çocuklar geçiyor. Oturulabilecek, iyi, geniş, bahçeli bir evimiz olmalı burda. (Her ânını eksiksiz dün gibi hatırlarım). Karşı masalarda gençler –hepsi de işçi olmalı– bira içiyorlar.

*

Özlem, özlem!

*

Sen de olacaktın ki şimdi...

*

Sensiz hiçbir şey olmuyor. Her tasarım, her

1. *Perihan*: Cemal'in kızkardeşi. (Yay.)

Ve Erci kalabalıktan sıyrılarak ertaya çıktı. Geldi. Kahvesini yudumlayar şimdi Her konuşuyoruz, hem mektubuma devam ediyorum. Mutluluk. Kızı ancak eksiksiz bir mutluluğu (nasıl yakalamıştı) Beykoz'da tadabilişir (saçlarımla bahar). Bisiklete binen çocuklar geçiyor. Oturula bilecek, iyi, geniş, bahçeli bir evimiz olmalı lürda. (Her ânını eksiksiz din gibi hatırlarım). Karşı masalarda gençler -hepsi de işçi olmalı- bira içeriyorlar.

* Öğlen, öğlen!

* Sen de olacaktın ki şimdi...

* Sensiz hiç bir şey olmuyor. Her tasarımı, her projem sürümlü. Bir su akıyorsa, bir bulut geçiyorsa, hep seninle seviyorum seni. Perihan o sarı çabukluğu verdi Onunla sigaramı yakıyorum.

* Köfteciyle selâmlaştık Bilirsin onun köfte-
lerinin nefasetini.

* Bugün İşse gelecekti sana. Gelmiştir her-
hal. Onun geleceğime ihtimali beni ferahlatır.
Senin her gün yoklanman gerek çünkü. Neyse, yarın görüşeceğiz.

* Çınarlar, çınarlar.

* Pınarlar, pınarlar.

* Memo'ya sabah kahvaltısını kuvvetli yedirdim yalnız, nedense, maharna yemek yemiyor. Ana o yolladığım bacağı bitirdi. Saat 15.30, Fâgele gelmedi daha. Yoksa gelmeyecek mi? Belki de onun bulunduğunu semte yağmur yağıyordu, o yüzden vazgeçmişim Ne olursa olsun, ben geldiğim için memnunum. Saat 16.30'a kadar hehlerim!

* Birer çay daha içelim mi?

Sensiz hiçbir şey olmuyor. Her tasarım, her projem seninle. Bir su akıyorsa, bir bulut geçiyorsa, hep seninle. Seviyorum seni. Perihan o sarı çakmağı verdi. Onunla sigaramı yakıyorum.

*

Köfteciyle selâmlaşttık. Bilirsin onun köftelerinin nefasetini.

*

Bugün İçsel gelecekti sana. Gelmiştir herhal. Onun gelebilmesi ihtimali beni ferahlattı. Senin her gün yoklanman gerek çünkü. Neyse, yarın görüşeceğiz.

*

Çınarlar, çınarlar.

*

Pınarlar, pınarlar.

*

Memo'ya sabah kahvaltısını kuvvetli yedirdim. Yalnız, nedense, makarna yemiyor. Ama o yolladığın böreği bitirdi. Saat 15.30, Fâzıl gelmedi daha. Yoksa gelmeyecek mi? Belki de onun bulunduğu semte yağmur yağıyordur, o yüzden vazgeçmiştir. Ne olursa olsun, ben geldiğim için memnunum. Saat 16.30'a kadar beklerim.

*

Birer çay daha içelim mi?

*

Anımsa: Ortaçeşme, Onçeşmeler, Yalıköy, Akbaba, Dereseği, Doğukapısı, Yûşa Tepesi. Ahmet Hamdi Bey Sokak-15. Tavuklar, horozlar. Yediveren güller. Ekşi erikler. (Duydum ki şimdi ağlıyormuşsun).

*

Dün gece bütün Papirüs'leri ortaya döktüm. Sayı sayı ayırdım. Güç oldu, ama temiz bir sonuç çıktı ortaya. Her sayı ayrı bir paket meydana getirecek. Her kümeden birer sayı ayırarak takım yapmak kolay olacak. Ayrıca hangi sayıların az, hangi sayıların fazla olduğu da meydana çıktı. Böylece, hangi sayıdan çok fazla varsa o fazlalığı tasfiye edebileceğiz giderken. Fazla yük olmasın. Her sayıdan en fazla 50-60 tane götüreceğiz. Bazı sayılardan 100'er tane var oysa. Bazı sayılar ise 25-30 çıkıyor. 50'den fazlasını eyleyim en iyisi. Sen ne dersin bu konuda?

*

Perihan'a o Almanlar yine gelmiş. Bazı hediyeler getirmişler. Bunların arasında ince güzel bir korse ile külot çoraplar var. Çok zarif külot çoraplar. Bunlara senin için talip oldum. Sen bir gör de gerekirse alırız. Ben çok beğendim. Perihan'a olan son borçları da işledim ondaki hesap kâğıdına. Borcumuz 4049.25 lira oldu. Trabzon yağını 27 liradan hesapladık. Seneye bir teneke yağ ısmarladım.

*

Seviyor musun mektuplarımı? Ben seni çok seviyorum.

*

Saat 16.10. Fâzıl gelmedi. Sahadaki maç değişti. Başka takımlar oynuyor şimdi.

*

Çocukluğumu bu ilçede geçirmişim sanki. Öyle içten bir sevgi var içimde Beykoz'a karşı. Evin oraya gitmeyeceğim. Evin başka sahipleri şimdi.

*

Sıtkı sahneyi daha güzel düzenlemiş bu yıl. Perdeler alesta duruyor. Fabrika sinemasında ne oynuyor acaba?

*

Çocuk arabasına koyar getirirdik buraya Memo'yu. Bir gün Zeyno Elif'i¹ de getirelim olur mu? Tükenmez kalemin mürekkebi bitti. Dolmakalemle devam ediyorum. Bu mürekkebi seviyorum. Senin göz rengini, başka bir açıdan çağrıştıran bir yanı var galiba. Bu mürekkeple de yineleyeyim gerçeği: Seviliyorsunuz, madam. Madam, Oklohoma'ya gitmek isterim sizinle. Şikago'da kalabalık bir caddede yürümek isterim. Zeyno Elif, nerdesin sen allahaşkına.

1. Zeyno Elif: Cemal'in doğmasını istediği kızına koyduğu ad. (Yay.)

* Anımsa Ortacıoğlu, anıçesmeler, Yoluköy, Akbaba, Dereski, Doğukapısı, Yüce Tepesi. Ahmet Handı Beş Sahab - 15. Taunlar, horozlar. Yediveren güller. Ekşi erikler. (Duydum ki şimdi ağuluyarmışsın).

* Dün gece hütin Papirüs'leri ortaya döktüm. Saye saye ayırdım güç oldu, ama temiz bir sonuç çıktı ortaya. Her saye ayrı bir paket meydana getirecek. Her kümeden birer saye ayırarak tabiri yapmak kolay olacak. Ayrıca hangi sayıların, az, hangi sayıların fazla olduğu da meydana çıktı. Böylece, hangi sayıdan çok fazla varsa o fazlalığı tasfiye edilebileceğiz giderken. Fazla yük olmasın. Her sayıdan en fazla 50-60 tane götüreceğiz. Bazı sayılardan 100'er tane var oysa bazı sayılar ise 25-30 çıkıyor. 50'den fazlasını eliyelim en iyisi. Sen ne dersin bu konuda.

* Perihan'a o Almanlar yone gelmiş. Bazı hediyeler getirmişler. Bunların arasında nice güzel bir korse ile kütöt çoraplar var. Çok zarif kütöt çoraplar. Bunlara benim için talep oldum. Sen bir gör de gerekirse ahuz Ben çok beğendim. Perihan'a olan sen borçları da işledim omdaki hesap kâğıdına. Borcumuz 4049.25 lira oldu. Trabzon yağımı 27 liradan hesapladık. Seneye bir teneke yağ 15 marladım.

* Seni yer musun mektuplarını? Ben seni çok sevıyorum

* Saat 16,10 Fâzel gelmedi. Sahadati maçı değişti. Başka takımlar oynuyor şimdi.

* Çocukluğumu bu ilcede geçirmişim sanki. Öyle içten bir sevgi var içinde Beykoz'a karşı. Evim oraya gitmeyeceğim. Evim başka sahipleri şimdi.

* İtali sahneyi daha güzel düzenlemiş bu yıl. Perdeler ailesta duruyor. Fabrika sinemasında ne oynuyor acaba?

*

Simit ve çay... Olsa da beraber içsek.

*

Saat 16.40. Fâzıl yok. Bundan sonra gelmez. Gelmesin. Gelse mektup daha kısa olurdu. O da işime gelmez. Verilen sözü yerine getirmede bizim kuşak kazandı. Bundan sonra gelmesini de istemem. Ne güzel konuşuyoruz Ercü'yle.¹ Birlikte Kadıköy'e döneriz. Hem Fâzıl gelseydi, ne de olsa, rejimi biraz bozacaktım. Şimdi keyfim daha yerinde. Gelmediği için tabii. Gelen gelir arkadaş, gelmeyen donakalır. Bu böyledir. Ve iyidir.

*

Daha önemli bir maç oynanacak ki sahayı ki-reçle çiziyorlar şimdi. O maçın birinci devresini seyrettikten sonra gideriz. Saat da bu arada 17 olmuş. Şimdi sen ne yapıyorsun? Oda arkadaşınla mı konuşuyorsun? Pencereden o "yapıp da sonradan pek beğenmediğin bir manzarayı" hatırlattığını söylediğin kartpostal görünümüne mi bakıyorsun? Banyo yaptın mı dün? Beni düşündün mü?

*

Evet, yeniden başlangıçtaki ilk ürpermelere döndük yine. Ama aslında o hiç yitmemişti ki.

*

Okmeydanı uzaktır kuzucuğum.

1. Ercü: Şair Ercüment Uçan. (Yay.)

* Cacuk arabasına hayar getirir işte buraya Memi'ye. Bir gün Zeyno Elif'i de getiririm olur mu? Tükemmez kalemin mürekkebli hitti. Dalmakalemle devam ediyorum. Bu mürekkebli sen yarım. Senin göz rengini, başta hür ağıdan çağırışın bir yam var galiba. Bu mürekkeple de yöneleyeyim gerçeği Seni yarımuy, Madam. Madam, Oklahama'ya gitmek isterim sizlerle. Şöko' da kalabalık bir caddede yürürek isterim. Zeyno Elif, neredesin sen Allah aşkına.

* Simit ve çay... Olsa da beraber içsek.

* Saat 16.40. Fâze yok. Bundan sonra gelmez. gelmez. gelmez nektup daha kısa olurdu. O da işime gelmez. Verilen sözü yerine getirmede lüzum kışak kazandı. Bundan sonra gelmesini de istemem. Ne güzel konuşuyorsun Erci'yle. Birlikte Kadıköyle döneriz. Dem Fâze gelmezdi, ne de olsa, rejimi biraz hoşacaktım. Şimdi keyfim daha yerinde. Gelmediği için tahii. Gelen gelir arkadaş, gelmeyen donakahr. Bu böyledir. Ve iyidir.

* Daha önemli bir maş aynaracak ki sabahı kireçle çözüyorlar şimdi. O maşın birinci deuresoni seyrettikten sonra gideriz. Saat da bu arada 17 olmuş. Şimdi sen ne yapıyorsun? O da arkadaşınla ne konuşuyorsun. Pencereden o "yapıp da sonradan pek bejenmedoğin bir marzırayı" hatırlattığına topla-dığın kartpostal görünümüne mi bakıyorsun? Bana-ya yaptın mı din? Beni düşünürsün mü?

* Evet, yeniden başlangıçtaki ilk ürperecelere dön-dük yone. Ama aslında o hiç gitmemiş ki.

* Okuydansa uzaktır kuzucumun yone de yakındır kuzucumun.

* Yam yone devam ederim.

* Gözlerimden.

Hal Süz

Yine de yakındır kuzucuğum.

*

Yarın yine devam ederim.

*

Gözlerinden.

Cemal Süreya

Sevgili Zuhal,

Dün Beykoz'dan yazmıştım sana. Bugün de dünün son haberlerini ayrıca vermek gerekiyor. Dün Beykoz'da Sıtkı'nın kahvesinde saat 17.45'e kadar bekledik. Fâzıl Hüsnü gelmedi. Biz de yürüye yürüye Beykoz iskelesinin oraya döndük; niyetimiz artık bir otobüse binip gitmekti. Bir de ne görelim, Ercü'lerin binanın altındaki lokantada Fâzıl Hüsnü oturmuş, pencere önünde içki içmiyor mu? O da bizi farkettiler. Gittik yanına. Meğer o da tam saatinde gelmiş Beykoz'a. Ancak buluşacağımız kahvede anlaşmazlık olmuş. Ben onu Sıtkı'da beklerken, o da beni Dalyan kahvesinde beklemiş. Sana da benim gelmediğim sanısıyla gidip o lokantaya oturmuş. Neyse, yeni bir şişe rakı açıldı. İçtik. İstanbul'a saat 22'de döndük. Gece Perihan'lara gittim. Memo uyuyordu. Gündüz onu plaja götürmüşler. Sabah erkenden çocuğu alarak Kadıköy'e döndüm. Kahvaltayı Perihan'da yaptı tabii. Tereyağlı-reçelli ekmeği sevdi. Birbuçuk da yumurta yedi. İki adet de zeytin. Yalnız arabaya binerken yine ağladı. Okula gitmek iste-

17 Temmuz.

Sevgili Zehal

Dün Beykoz'dan yazmıştım sana. Bugün de dünin son haberlerimi ayrıca vermek gerekiyor. Dün Beykoz'da Sıtkı'nın kahvesinde saat 17.45'e kadar bekledik. Fazıl Hüsnü gelmedi. Biz de yürüye yürüye Beykoz isteklessinin araya döndük; niyetimiz artık bir otalıse binip gitmekti. Bir de ne görelim, Ercü'lerin binanın altındaki lokantada Fazıl Hüsnü oturmuş, pencere önünde içtiğini görüyor mu? O da lüzi farketti. Gittik yanına, neşer o da tam saatinde gelmiş Beykoz'a. Ancak buluşacağımız kahvede anlaşmazlık olmuş. Ben onun Sıtkı'da beklerken, o da beni 'Dalyan kahvesinde beklemiş. Sonra da benim gelmediğim sonısıyla gidip o lokantaya oturmuş. Neyse, yeni bir işe ramı oldu. İştik. İstanbul'a saat 22'de döndük. Gecce Perihan'lara gittim, Memo uyuyordu gündüz onu plaja götürmüşler. Sabah erkenden çocuğu alarak Kadıköy'e döndüm. Kahvaltuyu Perihan'da yaptık. Tereyağı-reçilli ekmeği sevdi. Bir buçuk da yumurta yedi. İki adet tezeytin yalnız arabaya binerken yeme ağıladı. Okula gitmek istemiyor. "Evinde oturucam" diyor da başka şey demiyor. Ne yapacağız? Çocuk bilincinden önce ana okulu daha çok reddediyor. Flaklı da elbet. N'olun isten ayul.

* Altın Dilgi ve Altın Eller posta çeklerini Kadıköy postanesinden havale ettim. Saat 10. Eski emimiz altındaki kahveye geldim. Ordayın sonu. Flava yeme kapalı. Yeme seni düşünüyorum. Babamın yarı ameliyata alacaklar mı? Alırlarsa çok iyi olacak, kurtulacaksınız.

*

miyor. "Evimde oturucam," diyor da başka şey demiyor. Ne yapacağız? Çocuk bilinçlendikçe anaokulunu daha çok reddediyor. Haklı da elbet. N'olur işten ayrıl.

*

Altın Bilgi ve Altın Eller posta çeklerini Kadıköy postanesinden havale ettim. Saat 10. Eski evimizin altındaki kahveye geldim. Ordayım şimdi. Hava yine kapalı. Yine seni düşünüyorum. Bakalım yarın ameliyata alacaklar mı? Alırlarsa çok iyi olacak, kurtulacaksın.

*

Şana "a" dergisinde yayımlanan şiirimi getiriyorum. Adı: "Onlar İçin Minibüs Şarkısı." Değişik bir şiir. Düzyazıdan korkmayan, düzyazıdan yazarlanan bir şiir. Gerçi bu şiiri biraz biliyorsun. Ama son halini görmedin. Bakalım nasıl bulacaksın.

*

Dün gece saat sabaha karşı 2'de falan Hasan geldi. Avrupa seferinden bize iki karton Gordon Smart getirmiş yine. Hesap kâğıdına 100 lira daha işlenecek.

*

Bir de Tekelin çok güzel bir votkası çıkmış: Binboğa. Gerçekten çok enfes bir şey, en iyi Rus votkaları ayarında. İçme hiçbir şey koymadan da içilebiliyor. Hani sen derdin ya, "içimser" bir içki.

Yalnız fiyatı fazla. Küçük şişe 20 lira. Bir gün karşılıklı içelim, ha?

*

Şiir, hikâye ve roman... her şey yeniden başladı.

*

Yine de uzundur kuzucuğum.

*

Steinbeck olsa bizi anlatan bir yapıta şu cümleyle başlardı: "*Bu Memo'nun, Memo'nun annesinin, Memo'nun babasının ve Memo'nun evinin öyküsüdür.*"

*

Memo'ya evi bağışlamayacak mısınız?

*

Tevfik Akdağ

Biraz süt sağ.

*

Yine kavgalanmış Tevfik¹ ile Gülderen.² N'olur biz bu bakımdan kimselere benzemeyelim. Bunda senin rolün büyük. Sen ki dişi kuşsun.

*

Yaşlanıp öyle kolkola yürüyelim mi? Ne güzel yaşlanırsın sen. (Gümüşümü isterim.)

*

Memo niçin makarna yemiyormuş biliyor

1. *Tevfik*: Şair Tevfik Akdağ. (Yay.)

2. *Gülderen*: Tevfik Akdağ'ın eşi. (Yay.)

* Lana "2", dergisinde yayımlanan şiirimi getiriyorum. Adı: "Onlar İçin Montius Sarkisi" Değişik bir şiir. Dişyazıdan korkmuyor, dişyazıdam yaralanan bir şiir. Gerci bu şiiri biraz biliyorsun. Ama son halini görmedin. Bakalım nasıl bulacaksınız.

* Din gece saat sabaha karşı 2'de falan Hasan geldi. Avrupa seferinden hiç iki karton Gordon Smart getirmiş yone. Hesap kağıdına 100 lira daha işlenecek.

* Bir de Tekelin çok güzel bir votkasi çekmiş; Binboğa Gerçekten çok enfes bir şey, en iyi Rus votkaları ayarında içme hiç bir şey koymadan da içilebiliyor. İlanî sen derdin ya, "İçimser" bir içki. Yabuz fıyatı fazla. Küçük şişe 20 lira Bir gün karşılıklı içelim, ha?

* Şiir, hikâye ve roman... her şey yeniden başladı.

* Yone de uzurdur kuzucuğum.

* Steinbeck olsa hiçi anlatan bir yapıta şu emleyle başlardı "Bu Memo'nun, Memo'nun annesinin, Memo'nun babasının ve Memo'nun evinin öyküsüdür".

* Memo'ya evi bağışlamayacak mısın?

* Teyfeh Akıdağ
Biraz süt sağ

* Yone kavgalanmış Teyfeh ile Gülderen. N'olur hiç bu bakımdan konselere benzemeyelim Bunda senin rolün büyük. Sen ki dişi kuşsun.

* Yaşlanıp öyle kalkıla yürünelim mi? Ne güzel yaşlanırsın sen. (Gümüşümü isterim.)

* Memo ucün maharna yemiyor muş biliyor musun, Tak-Tak maharnaların hepsi benindir diyor musun

*

musun, Tak-Tak makarnaların hepsi benimdir di-yormuş.

*

Müjgan Hanım çıktı apartmandan, yamrı yumru yürüdü gitti.

*

Pir Sultan söyler:

*"Yanarım yanarım tütünüüm tütmez
Çıkarım bakarım bülbülüm ötmez
Çalındım çarpındım ellerim yetmez.
Dibi bir kararsız göllerde kaldım."*

*

Yine Pirimizden:

*"Gider isen bu il sana yurt olsun.
Münafıklar aramıza kurt olsun
Ben ölürsem yüreğine dert olsun.
Geçti dost kervanı eğleme beni."*

*

Pir Sultan'a girdim. Birbuçuk ay içinde bu araştırmayı bitirmem gerek. İşin üstesinden gelebilirimsem güzel bir çalışma ürünü çıkacak ortaya. Madam Bovary'nin parasıyla televizyon, Pir Sultan'ın parasıyla çamaşır makinesi alacağım sana. İkisinin bedeli ikisini almaya yetecek. Seni yaşatacağım. Dalım, çiçeğim. Günlerimiz daha iyi ola-

Miğân Hanım, çuklu apartmandan, yaman yaman yürüdü, gitti

* Pîr Sultan söyler;

"yanarım yanarım titü'nüm titmez
Çakarım batarım küllüküm ötmez
Calımdım çıpımdım ellerim yetmez
Dolu bu kararsız göllerde kaldım"

*

Yone Pirimizden:

"göder isem bu il/yurt olsun
Münafıklar aramıza keurd olsun
Ben ölürsem yüreğine dert olsun
Geçti dost kervane eğleme beni"

*

Pîr Sultan'a girdim. Bir buçuk ay içinde bu araştırmaya hitirmem gerek. İşin ötesinden gelebilirsem güzel bir çalışma ürünü çıkacak ortaya. Madam Bovary'nin parasıyla televizyon, Pîr Sultan'ın parasıyla Çarınası mahonesi alacağım Sana. İhtisinin bedeli ihtisini almaya yetecek. Seni yaşatacağım. Dalım, çiçeğim. Günülerimiz daha iyi olacak. Çünkü Necati Cumali'nin dediği gibi, "Yaşar iyi ve güzel olan".

*

Sıcak su vardı Sabahleyin yone banyo yaptım.
Seni sevmek ne güzel!

Kadınım

Yarım

İpek böceği sesli sevgilim!

Canal Sürey

cak. Çünkü Necati Cumalı'nın dediği gibi,
"Yaşar iyi ve güzel olan."

*

Sıcak su vardı. Sabahleyin yine banyo yaptım.
Seni sevmek ne güzel!

Kadınım.

Yarım.

İpekböceği sesli sevgilim!

Cemal Süreya

Sevgilim, demek yarın ameliyat olacaksın. Bir bakıma da iyi oldu bu. Kurtulacaksın çünkü. Ağrıların bitecek. İnşallah bu son olur. Son olmaması için hiçbir neden yok. Seni çok seviyorum. Dediğin gibi yine yine başlangıca geldik. Başlangıçtaki ilk duyguların katkısızlığına. Bu satırları vapurda yazıyorum. Teknenin sarsıntısından ötürü yazım biraz titrek ve okunaksız oluyor, kusura bakmayasın. Her yerde, her zaman yazmak istedim sana. Her koşulda haykırmak istedim aşkı, sevgimi, sana karşı olan tutkumu. Vapurda da, otobüste de, hatta yürürken de. Anlayasın istedim beni. Güvenesin, ileriye umut bağlayasın istedim. Sana ameliyat öncesi son yemek olarak komposto ve çorba getirmişlerdi. İçtin mi onları? Söz vermiştin. İyi kızsın sen, eşin bulunmaz. Menendin yok. Bunları ben söylüyorum, anlamalısın. Şimdi saat kaç? Onu bile bilmiyorum. Tek bildiğim, tek düşündüğüm sensin, senin sağlığın, rahatlığın, mutluluğun. Tek şey budur. Yarın sabah kurtulacaksın ve her geçen gün her şey daha iyiye gidecek. Şimdi vapur Haydarpaşa önlerinde ilk dalgakıra-

14 Temmuz 1972

Sevgilim. Demek yarın ameliyat olacaksın. Bu baka-
ma da iyi oldu bu. Kurtulacaksın çünkü. Ağruların
bitecek. İnşallah bu son olur. Son olmanası için bir
bir neden yok. Seni çok seviyorum. Dediğin gibi yine
yine baslamışca geldik. Başlangıçtaki ilk duygula-
rın katkısızlığına. Bu satırları vapurda yazıyorum.
Teknenin sarsıntısından ötürü yazımı biraz fitreli
ve okunaksız oluyor, kusura bakmıyorsun. Her
yerde, her zaman yazmak istedin sana. Her koşulda
hayırlamak istedin aşkıma, sevgime, sana karşı olan
tutkuma. Vapurda da, otobüste de, hatta yürür-
ken de. Anlayasın istedin beni. Güvencesin, ileriye
umut bağlayasın istedin. Sana ameliyat öncesi son
yemek olarak komposto ve çorba getirmişlerdi. İstin-
mi anlarsın? Söz vermiştin. İyi kişim sen, için bu-
hunmaz. Memendin yok. Bunları her söylüyorum,
anlamalısın. Şimdi saat kaç? Ona hiç bilmiyorum
Tek bildiğim, tek düşündüğüm sensin, senin sağlığını,
rahatlığını, mutluluğun. Tek şey budur. Yarın
sabah kurtulacaksın, ve her geçen gün her şey
daha iyiyeye gidecek. Şimdi vapur Haydarpaşa
önlüğünde ilk dalgakıranın önlüğünde. Kaç kez bir-
likte geldik buradan. Ne sözler söyledik. Ne ba-
kışmalar oldu aramızda. Ne çaylar içtik. Ne
yollar söylediyim, o zaza kızının yanında olursun
ayrı bir ferahlık veriyor bana. Oda neydi onun?
Sadakat mi? Her neyse, o sana bakar, seninle il-
gilenir diyorum. Bir de şunu diyorum; geçmiş
günler geleceklenden daha parlak değil. Buna
inanmanı istiyorum. Seni evince seviyorum.

*

nın önlerinde. Kaç kez birlikte geçtik burdan. Ne sözler söyledik. Ne bakışmalar oldu aramızda. Ne çaylar içtik. Ne yalan söyleyeyim, o zaza kızının yanında oluşu ayrı bir ferahlık veriyor bana. Adı neydi onun? Saadet mi? Her neyse, o sana bakar, seninle ilgilenir diyorum. Bir de şunu diyorum: geçmiş günler geleceklerden daha parlak değil. Buna inanmanı istiyorum. Seni evrence seviyorum.

*

Akşam. Evdeyiz. Memo'ya yemeğini yedirdim, Necati Tosuner geldi. Ona biraz rakı sundum. Ben de biraz içtim. Memo'yu uyuttuktan, Necati de gittikten sonra oturdum soyut için yazdığım yazıyı kolayladım. Yazının başlığı: "Deneme Üstüne." Aklımda hep sen vardın. Geçen seferki ameliyatı anımsadım. Sen ameliyat olurken ben ne yapacağımı bilmiyorum, bir yandan da birkaç kuruş elimize geçer diye oturmuş, "Goriot Baba" çevirisine bir iki sayfa eklemeye çalışıyordum. O hastane çıkış gününü hiç unutamıyorum. Derin bir çizgi çekmiş belleğime. Paramız yoktu. Cem yayınevinden 1000 lira alacağımız vardı, ve yayınevi, çok önceden haber vermiş olduğum halde, bu parayı gününde ödememişti, ya da ödeyememişti. Sonuçta o gün seni bir taksiye bile bindirememiştim. Yürüye yürüye Şişli'ye inmiş, ordan

Aksam. Evdeyiz. Memo'ya yemeğini yedirdim, Necati Tosuner geldi. Ona biraz rakı sundum. Ben de biraz içtim. Memo'yu uyuttuktan, Necati de gittikten sonra oturdum Soğut için yazdığım yazıyı kolayladım. Yazının başlığı: "Deneme Üstüne". Arkında hep sen vardın. Geçen seferki ameliyatı anımsadım. Sen ameliyat olurken ben ne yapacağımı bilmiyordum, bir yandan da birkaç kurus ekmeğe geçer diye oturdum, "Gariot Baba" - çemirine bir iki sayfa eklemeye çalışıyordum. O hastahane çukur gününü hiç unutamıyorum. Derin bir çizgi çekmiş belleğime. Paramız yoktu. Cem yayınevinden 1000 lira alacağımız vardı, ne yayınevi, çok önceden haber vermiş olduğum halde, bu parayı gününde ödemişti, ya da ödeyememişti. Sonuçta o gün seni bir taksiye bile bindirememiştim. Yürü ye yürüye Şişli'ye imiş, oradan Karaköy dolmuşuna, Karaköy'den de vapura binmiştik Ne günlerdi onlar. Bizim sevdamız böyle günlerden de geçmiştir. Ama biz o günleri de çok severiz, değil mi? Yaradığımız günlerdir, birbirimizi tanıdığımız günlerdir. İyi, kötü günler geçirdik. Çoğunca da iyi günler. Öperom o günleri.

*

Salonda oturuyorum ve sık sık yatak odasına giderek Memo'ya yaklaşıyorum. Uyuyor. Rahatsız bir uyku düzeni var bu çocuğun. "Çışın var mı yavrum?" "Yok". Donuyor, uyku süresi sürdürüyor.

*

Karaköy dalmuşuna, Karaköy'den de vapura binmiştik. Ne günlerdi onlar. Bizim sevdamız böyle günlerden de geçmiştir. Ama biz o günleri de çok severiz, değil mi? Yaşadığımız günlerdir, birbirimizi tanıdığımız günlerdir. İyi, kötü günler geçirdik. Çoğunca da iyi günler. Öperim o günleri.

*

Salonda oturuyorum. Ve sık sık yatak odasına giderek Memo'yu yokluyorum. Uyuyor. Rahatsız bir uyku düzeni var bu çocuğun. "Çişin var mı yavrum?" "Yok." Dönüyor, uykusunu sürdürüyor.

Ameliyat günü. Sabah erkenden kalktım. Memo'yu hazırladım. Okula yolladım. Ne tuhaf, en çok bugün ağladı. Sonra ben Soyut için yazdığım yazıyı temize çektim. Çıktım. İskelede Necati Tosuner'le buluştuk. Yazıyı Soyut'a o götürecekti. Vapurla beraber karşıya geçtik. O Cağaloğlu'na gitti. Ben Şişli dolmuşuna bindim. Sana geldim. Yoktun. Oda arkadaşın anlattı, ameliyata biraz geç almışlar seni. Hemşire bir yanlışlık mı yapmış ne. Saat 12'ye kadar odada bekledim. Sigara içtim. Üç aşağı beş yukarı dolaşım. Böyle durumlarda hep kötü şeyler gelir kişinin aklına. Kişi hep en kötü ihtimalleri düşünür. Aslında biliyorum da tehlikeli bir ameliyat olmadığını. Ama her zaman böyle bir duygu var insanda. Gidip çekmeceni açıyorum. Ordan bir sigara alıp içiyorum. Yüzüğün, saatin, nezle mendili, bir tabakçıkta zeytin-peynir vb. Her şeyini bırakıp gitmişsin işte. Burun kemiğimde bir sızlama. Nihal'e de haber vermedik. Saat tam 12'de arabalı sedyeyle getiriyorlar seni. Geçen ameliyata göre daha bir

19 Temmuz 1972

Ameliyat günü. Sabah erkenden kalktım. Memo'yu hazırladım. Okula gittim. Ne tuhaf, en çok uzun ağızda sonra ben Soyut için yazdığım yazıya temizce çıktım. Çıktım. İskelede Necati Tosuner'le buluştuk yazıya Soyut'a a götürecektik. Vapurla beraber karşıya geçtik. O Cağaloğlu'na gitti. Ben Şişli'deki oğluma bindim. Sona geldim. Yoktum. Oda arkadaşın anlattı, ameliyata biraz geç almışlar seni. Hiç süre bir yanlılık mı yapmış ne. Saat 12'ye kadar odada bekledim. Sigara içtim. Üç aşağı beş yukarı doluştum. Böyle durumlarda hep kötü şeyler gelir kişinin aklına. Kisi hep en kötü ihtimalleri düşünür. Üstünde biliyorum da tehlikeli bir ameliyat olmadıysa. Ama her zaman böyle bir duygu var insanda. Gidip çekmeceyi açıyorum. Ordan bir sigara alıp çıkarıyorum. Yüzüğün, saatın, neyle mendili, bir tabaklıkta gettin-peynir vb. Her şeyini burakıp gitmişsin işte. Burun kemiğimde bir sızlama. Nihal'e de haber vermedik. Saat tam 12'de arabalı sedyeyle getiriyorlar seni. Geçen ameliyata göre daha bir kendinde görünüyorsun. Gözlerinde yaşlar. Öpüyorum. Yüzünden. Kurtuldun diyorum. Kurtulduk! Memo'yu soruyorsun. İkinci cümleler canımın çok yandığı vstade. Üçüncü cümleler de şu "yüzüğümü ne saatimi tak! Saatini takıyorum. Yanlı takmışım, düzelttin. Yorsun. Yüzüğümü takıyorum. Seni sevdiğimi söylüyorum. Dudaklarında hafif bir kırık, gözlerinde, her şey, bütün acılara,

kendinde görünüyorsun. Gözlerinde yaşlar. Öpüyorum yüzünden. Kurtuldun diyorum. Kurtulduk! Memo'yu soruyorsun ilk. İkinci cümle canının çok yandığı üstüne. Üçüncü cümle de şu: "Yüzüğümü ve saatimi tak! Saatini takıyorum. Yanlış takmışım, düzelttiriyorsun. Yüzüğünü takıyorum. Seni sevdiğimi söylüyorum. Dudaklarında hafif bir kıpırtı, gözlerinde, her şeye, bütün acılara, güçlülere karşın, bir sevinç gölgesi. Mutlusun. Sağol! Hayat bu, hayatımız bu bizim. Bölüşegeldiğimiz bu hayatı yine bölüşüp sürdüreceğiz.

*

Yanında kimse olmazsa kendini uykuya daha rahat verebilirsin düşüncesiyle saat 14.15'te yanından ayrıldım. Gidip Doğan Yel'e uğradım. Onunla çıktık. Bir yerde oturup konuştuk. Sonra ben Kadıköy'e, eve geldim. Memo'ya yemeğini yedirdim. Perihan'la Hasan¹ telefon ettiler. Perihan eve gelip çamaşırları, bulaşığı yıkamak istediğini söyledi. Kirlili gömleğimi, Memo'nun gömleğini, çorapları alıp Perihan'lara gittik. Yarın okula gitmeyecek Memo. Perşembeyi halasında, cuma ve cumartesiye teyzesinde geçirecek. Pazar da İçsel bakar. Ondan sonra da annen gelir herhalde. Öğretmenine de 10 günlük ücret olarak 150 lira vereceğim yarın. Gerekirse ilerde biz size yine

1. Hasan: Cemal'in kızkardeşi Perihan'ın eşi. (Yay.)

telefon ederiz diyeceğim.

*

Bu geceyi nasıl geçirdin? Tuvalete gittin mi? Gidebildin mi? Oda arkadaşının bu konuda sana bir yardımını olabildi mi? Bunu çok merak ediyorum. Hep aklımı kurcalıyor. Bu geceyi atlatırsan daha rahat olacaksın. Her geçen gün daha iyiye doğru gideceksin.

*

Zuhal'im, umudum.

*

Kendine iyi bak.

*

Gözlerinden, gözlerinden.

*

güçlüklerle karşı, bir sevimsiz gölgesi. Mutlusun
Sajal! Hayatın, hayatımız bu bizim. Bütünleş-
tiğimiz bu hayatı yine bütünleşip sürdüreceğiz.

* Yarında kimse olmazsa kendini uykuya daha
rahat verebilirim düşünceyle saat 14 15'te ya-
rından ayrıldım. Gidip Doğan Yel'e uğradım.
Onunla çıktık. Bir yerde oturup konuştuk. Sonra
ben Kadıköy'e, eve geldim. Memo'ya yemek, ni ye-
dim. Perihan'la Hasan telefon ettiler Perihan
eve gelip çamaşırları, lütfen yemek istediğini
söyledi. Kirli gömleğimi, Memo'nun gömleğini, ça-
rafları alıp Perihan'lara gittik. Yarın okula
gitmeyecek Memo. Perşembeyi halasında, cuma
ne cumartesiye teyzesinde geçirecek Pazar da
İşsel bakar. Ondan sonra da Annem gelir ber-
halde. Öğretmene de 10 günlük vasiyet olarak
150 lira vereceğim yarın. "Görürse derde boz
sozeye yine telefon ediyor diyeceğim"

*

Bu geceyi nasıl geçirdin? Tuvalite gittin mi? Gi-
dildin mi? Oda arkadaşının bu konuda sana
bir yardımı olabildi mi? Bunun çok merak ediyor-
rum. Her akşamı kurcalıyor Bu geceyi anlatırsan
daha rahat olacağım. Her geçen gün daha iyiye
doğru gideceksin.

*

Zuhal'ım, umudum

*

Kendine iyi bak.

*

Gözlerinden, gözlerinden.

*

Sabahleyin Memo'ya okula mı gitmek istediğini ni yoksa halasında mı kalmak istediğini sordum. Cevap: "Beni evime götür." Hayır, diye soruyu yineledim: "Okul mu? Hala mı?" "Hala!" dedi. Onu orda bıraktım, dolmuşa atlayarak 7.30'da evin önüne geldim. Okulun arabası geldi. Öğretmene 150 lira verdim. Memo'nun evde kalacağını söyledim. Gerekince yine arayacağımızı sözlerime ekledim. Böylece Memo, kavgasında galip çıktı.

*

Şimdi vapurdayım. Nahit Eruz'a uğrayacağım. Saat 11.30'da da sana geleceğim. Kazandibi getireceğim. Domates ve üzüm belki dokunur. Onları yarın, öbürgün getiririm. Dedikleri gibi çay verdiler mi? Gece inlemişsindir. Ben de uyuyamadım. Kalkıp sana mektup yazdım; bir şiirim var, onunla uğraştım biraz. Perihan gömleklere, çorapları yıkamış, ütülemiş. İyi oldu onlara gittiğimiz. Perihan bugün hastaneye gelecek galiba. Ben, "Gitme, başka bir gün ben seni götürürüm," dedim.

20 Temmuz 1972.

Sabahleyin Memo'ya okula mı gitmek istediğini ya da halasında mı kalmak istediğini sordum. Cevap: "Beni evime götür". Hayır, diye soruyu yöledim; "Okul mu? Halala mı?". "Halala!" dedi. Onu arda bıraktım, delinmiş atlayarak 7.30 da evin önüne geldim. Okulum arabası geldi. Öğretmene 150 lira verdim. Memo'nun evde kalacağını söyledim. Gerekince yeme arayacağımızı sözlüme ekledim. Böylece Memo kavuşmuş oldu.

* Sindi vapurdayım. Nahiit Eray'a uğrayacağım. Saat 11.30'da da sana geleceğim Kazandıti getireceğim. Damates ve üzüm belki dokunur. Onları yarsın, öbür gün getiririm. Dedikleri gibi çay verdiler mi? Gece inlemişindir Ben de uyuyamadım Kalkıp sana mektup yazdım; bir şiirim var, onunla uğrastım biraz. Perihan gömlekleri, çarapları yuhamsı, üti'lemiş iyi oldu onlara gittogimiz. Perihan bugün hastaneye gelecek galiba. Ben, "gitme başka bir gün ben seni götürürüm" dedim

Bugün nasılsın? Bir şeyin olup bitmesi olayı önemlidir, ondan sonrası çorap söküğü gibi gelir. Senin durumun da öyle şimdi. Gün günden iyiye doğru yöneleceksin. Akşam Perihan'lara gittim. Gece yine orda kaldık. Memo bugün de orda. Nihal'lere belki yarın götürürüm. Alıştı çünkü. Dicle ile oynayıp duruyorlar. Perihan'a demiş ki: "Benim bir halam daha var; ben onu daha çok seviyorum. Çünkü o daha güzel." Görüyorsun oğlunun azizliklerini, muzipliklerini. Perihan onun gerçekte çok uslu ve utangaç bir çocuk olduğunu söylüyor.

*

Dün Perihan gelmiş demek. Nasıl geldiğinin, seni nasıl bulduğunun serüvenini anlattı. İyi kızdır Perihan. Akşama doğru E yayınevine uğramıştım. Buyrukçu ordaydı. Birlikte çıkıp bir yerde oturduk. Sana çok selâm söyledi. Buyrukçu¹ Eylülde Ankara'ya gelip yerleşiyor. Muallâ'nın² ailesiyle de anlaşmış bu konuda Ankara'da ev tutu-

1. *Buyrukçu*: Öykücü Muzaffer Buyrukçu. (Yay.)

2. *Muallâ*: Buyrukçu'nun sonradan evleneceği hanımın arkadaşı. (Yay.)

Bugün nasıl? Bir şey olup bitmesi olaysa önem
 lüdür, oradan sonra çarap sökiği gibi gelir. Senin
 durumun da öyle şimdi gün günden iyice dağın
 yönüne gidecek. Akşam Perihan'la gittim. Gece yine
 orda kaldık. Momo bugün de orda. Nihal'le belki
 yarın götürürüm. Alıştır çünkü. Dicle ile bğnayıp du-
 muyorlar. Perihan'a demiş ki; "Benim bir halam daha
 var; ben onu daha çok seviyorum. Çünkü o daha
 güzel". Görüyorsun oğlunun ağızlablerna, muziptik-
 lerini. Perihan onun gerçekte çok uclu ve utangaç
 bir çocuk olduğunu söylüyor.

* Dün Perihan gelmiş demek. Nasıl geldiğinin, sen
 nasıl bulduğunun serüvenini anlattı. İyi kiydi Perihan.
 Akşama dağın E yaygesine uğramışım. Büyükcü
 ordaydı. Birlikte akıp bir yerde oturduk. Sara çok
 selâm söyledi. Büyükcü Eytüde Ankara'ya gelip
 yerleşiyor. Malle'nin ailesiyle de anlaşmış bu konuda
 Ankara'da en tutulacak. Misi Yurtdışından dön-
 dükten sonra Büyükcü Ankara'ya gidicek ve boşan-
 ma işlemlerine başlayacak. Bu sefer daha ciddi ve
 kararlı görünüyor. Onun ne işleyeceği belli de olmaz,
 o da başka.

*

"Annem ne yapıyor baba? Ne zaman gelecek?"
 "Kimi seviyorsun en çok?" "Anne-babamı."

*

Bana da Cemal anne diyor bugünlerde.
 Dicleye "Sağol duygul" diyor.

*

Neler demiyor ki.

*

lacak. Misli² yurt dışından döndükten sonra Buyrukçu Ankara'ya gidecek ve boşanma işlemlerine başlayacak. Bu sefer daha ciddi ve kararlı görünüyor. Onun ne işleyeceği belli de olmaz, o da başka.

*

"Annem ne yapıyor baba? Ne zaman gelecek?"

"Kimi seviyorsun en çok?" "Anne-babamı."

*

Bana da Cemal anne diyor bugünlerde.
Dicle²'ye² "dagıl dugul" diyor.

*

Neler demiyor ki.

*

Benim o son şiir büyük yankılar uyandırmış. Günlerce üstünde tartışılmış. Kimileri çok önemserken, kimileri "hadi canım sen de" gibisinden lâflar etmişler.

*

Şimdi yeni bir şiirim var, bitmemiş. Onda şöyle iki dize var:

Dinle küçük bir kız söylüyor

Koparmasınlar beni koparmasınlar beni.

1. Misli: Buyrukçu'nun eşi. (Yay.)

2. Dicle: Perihan'ın oğlu.

Hadi iki dize daha ekleyeyim buna:

*Dinle Pir Sultan Abdal söylüyor
Sesinde gökyüzü ve binlerce ipekböceği.*

*

Bir İtalyan gemisi vardı, demir aldı demin. Mavi, dev bir gemi. Kimler var içinde. Böylece anlaşılıyor ki bu satırları Nahit'in ordan yazmaktayım. Zaten gümrük şu günlerde sana gelirken ya da senden dönerken bir durak oluyor benim için. Maliyeye daha hiç uğramadım.

*

Sevmek ne uzun kelime!

*

Derin deniz mavisi.

*

Ne zaman geleceksin?

*

İçsel geldi mi? Son sıralarda ondan hiç haber çıkmadı. Kışa televizyonun olacak. Memo üç yaşını doldurmuş olacak. Saat 17'lerde ortalık kararmak. Şarkılar söyleyeceğiz. Radyodan fasıllar dinleyeceğiz. Ama yazda, günde de yapacağımız işler var. Yapılacak çok şey var.

*

Sevgilim ben şimdi büyük bir kentte seni düşünmekteyim.

Elimde uçuk mavi bir kalem, cebimde iki pa-

Benin o son sür lüyük yankular uyandırmış günlerce üstünde tartışılmış. Kimileri çok önemserken kimileri "hadi canım sude" gibi sünden laflar etmişler.

* Sonki yeni bir şiirim var, bitmemiş. Onda şöyle iki dize var:

Dinde küçük bir kız söylüyor
Koparmasınlar beni koparmasınlar beni

Hadi iki dize daha ekleyeyim buna;

Dinde Pür Sultan Abdal söylüyor
Sesinde gökyüzü ne türlerce ipikböceği

*

Bir İtalyan gemisi vardı, demir aldı demin. Maui, dedi bu gemi. Konuklar var içinde Böylece anlatılıyor ki bu satırları Nahit'in oradan yazmaktayım. Zaten geminin şu günlerde sona gelirken ya da souden dönerken bir durak oluyor benimsin. Malteyeye daha hiç uğramadım.

*

Sevmeç ne uzun kılını!

*

Derin deniz maui'si

*

Ne zaman geleceksin?

*

İçsel geldi mi? Son sorularda ondan hiç haber çıkmadı. Kısa telenizyonun olacak. Memo 59 yaşını doldurmuş olacak. Saat 12'lerde ortaklık kararacak. Şarkılar söyleyeceğiz Radyodan faullar donlayacağız. Ama yazda, gözde de

ket cigara.

Hayatımız geçiyor gözlerimin önünden

Çıkıp gitmelerimiz, su içmelerimiz, öpüştüklerimiz

"Ağlarım aklıma geldikçe gülüştüklerimiz."

Çiçekler, çiçekler, su verdim bu sabah çiçeklere,

O gülün yüzü gülmüyor sensiz.

O köklensin diye pencerede suya koyduğün devetabanı

Hepten hüzünlü bugünlerde

Gür ve coşkun bir günışığı dadanmış pencereye

Masada tabaklar neşesiz

Koridor ıssız

Banyoda havlular yalnız

Mutfak dersin derbeder ve pis

Çiti orda duruyor, ekmek kutusu boş

Vantilatör soluksuz

Halılar tozlu

Giysilerim gardropda ve şurda burda

Memo'nun oyuncak sepeti uykularda

Mavi gece lâmbası hevessiz

Kapı diyor ki açın beni kapayın beni

Perdeler gömlek değiştiren yılanlar gibi

Radyo desen sessiz

Tabure sandalyelerden çekiniyor

yapacağımız işler var. Yapılacak çok şey var.

*

Sungülün den. sandı lüğük bir kottle seni düşünmekteyim
Elimde vakt mani bir kalem cebimde iki paket sigara
Hayatımız geçiyor gözlerimizin önünden

Çıktık gıtmelerimiz, su içmelerimiz, öpüşüklerimiz

"Ağların aklına geldikçe gülmüşüklerimiz"

Çiçekler, çiçekler, su verdim bu sabah çiçeklere

O gülün yüzü gülüyor sensiz

O köklerin diye pencerede suya kayduğun devlet baharı

Hepten hüğümlü lüğümlerde

Gör ne coşkun bir gülmüşük dedağımız pencereye

Masada tabaklar neşesiz

Koridor ıssız

Banyoda hastalar yalınız

Mutfak dersin derbeder ne pis

Çifti orda duruyor, elme kutusu boş

Vantilatör soluksuz

Halılar tozlu

göylerin gardropda ne şurda burda

Mimnunun oyuncak sepeti uykuhurlarda

Mani gele lüğümler hevesiz

Kapı diyor ki acım beni kapayın beni

Pordeler gömlek değıştiren yelkenler gölü

Radio desen sessiz

Tabure sandalyalardan çekiliyor

Küçük oda karanlık ne ıssız

Her şey seni bekliyor her şey gelmesin

İçeri gülmeyin

Sivon elinin değmesmi

gözünün dakunması

ne her şey tekrarlıyor

Seni hiçe sevdüğümü

Celal Sirel

Küçük oda karanlık ve ıssız
Her şey seni bekliyor her şey gelmeni
İçeri girmeni
Senin elinin değmesini
Gözünün dokunmasını,
ve her şey tekrarlıyor
Seni nice sevdiğimi.

Cemal Süreya

Dün senden ayrıldıktan sonra eve gittim. Akşam geç saatlere dek bekledim. Memo gelmedi. Sonra Madam söyledi; Nihal telefon etmiş; bu gece Nihal'lerde kalacaklarmış; hoşuma gitmedi bu; çünkü oğlumla beraber olmak isterdim. Sanırım Memo da beni aramıştır. Böylece, annenin gezme sevdası daha ilk günden başladı bile. Her neyse, seni düşündüm bütün gün, bütün gece. Bizim ne büyük bir mutluluğumuz, ne kocaman aşkımız var; başka kişilerin düzenimizi bozmalarina izin vermemeliyiz.

*

Şimdi daha iyisin ya. Bugün dördüncü gün. Elif ne zaman doğacak acaba? Onun için neler düşünüyorum bilsen. İşten ayrılacaksın. Derginin sahibi olacaksın ve bu sıfatıyla Bağ-Kur'a bağlı olarak prim ödeyeceksin. Böylece 7-8 yılda emekli olman ve sözgelimi 2000 lira (hiç değilse 1500 lira) emekli aylığı elde etmen mümkün. Tabii bu bizim yatıracığımız prime bağlı. Ayda senin için 250-300 lira prim ödeyebiliriz.

22 Temmuz

Dün senden ayrıldıktan sonra eve gittim. Akşam geç saatlere dek bekledim. Memo gelmedi. Samra Madam söyledi; Nihal telefon etmiş; bu gece Nihal'de kalacaklarmış; hoşuma gitmedi bu; çünkü oğlumla beraber olmak isterdim. Samram Memo da beni aramıştır. Böylece, anaenin ziyeme servisi daha ilk günden başladı bile. Her neyse, seni düşünürüm. Lütü'nün gün, lütü'nün gece. Bizim ne hü-yük bir mutluluğumuz, ne kocaman aşkımız var, başka kimsenin düşünmediği bozmalara izin ver-meneliyiz.

*

Simdi daha iyisin ya. Bugün dördüncü gün. Eliğ ne zaman doğacak acaba? Onun için uolar düşünüyorum. İster ayrılacaksınız Dergî-nin sahibi olacaksınız, ve bu sıfatla Bağ-Kur'a bağlı olarak prim ödeyeceksin. Böylece 7-8 yılda emekli olan ve sigortası 2000 lira (bu değilse 1500 lira) emekli aylığı elde etmen mümkün. Tabii bu ligon yatıracağımız prime bağlı ayda senin için 250-300 lira prim ödeyebiliriz.

*

Sen yoksan, bir de Memo yoksa duramuyo-rum evde. Yalnızlık duyuyorum. Onun için gece Erim'ye telefon ettim, o geldi; bir duble rakı verdim. Sonra da pişman oldum, çağır-dığımı, çünkü saat 11'de uyku bastırdı beni; o ise gitmediği bir türlü ahal etmiyor. Bayağı şikâldim.

*

*

Sen yoksan, bir de Memo yoksa duramıyorum evde. Yalnızlık duyuyorum. Onun için gece Ercü'ye telefon ettim, o geldi; bir duble rakı verdim. Sonra da pişman oldum çağırdığıma, çünkü saat 11'de uyku bastırdı beni; o ise gitmeyi bir türlü akıl etmiyor. Bayağı sıkıldım.

*

Seni hayırlısıyla en geç önümüzdeki cuma ya da cumartesi günü eve götürebilsek... Şimdi bütün derdim o. Yoksa sen hastaneden çıkmadan ayın 30'u akşamı burdan gidersem, gözüm arkada kalacak. Eğer böyle bir şey olursa, n'olur, eve geldiğin gün telefon et bana, Ankara'ya. İçim ancak o zaman rahat eder.

*

Annen ortalığı süpürmüş. Gerçekten de ortalık toz duman olmuştu 10-12 günde. Sen yokken ben bardağı bile mutfığa götüremiyorum. Tırnaklarımı bile kesemiyorum, bilesin bunu.

*

Sevgiler içinde Zuhal sevgisi.

*

Bu arada Pir Sultan çalışmaları aksadı. Pazartesiden itibaren bütün gücümle ona abanacağım. Ağustos sonuna kadar bitirmeliyim onu. Gazeteye vermeden önce bir kez senin okumanı, eleştir-

meni, bir de imlâsına bakmanı rica edeceğim. Bunu yaparsın, değil mi?

*

Bir de şiir yazıyorum bu arada. Ayrı bir şiir. Uzun bir şiir. Hiç yayımlanmayacak. Sende kalacak. Bir şairin, sevdiğine en büyük armağanı, yayımlanmayan, hiç de yayımlanmayacak bir şiir olabilir. Böyle düşünüyorum. Her yıl böyle bir şiir yazacağım sana. Saklarsın. İstersen ben öldükten sonra yayımlarsın. Ben ölene dek yayımlamak yasak. İstersen sen de hayatın boyunca sakladıktan sonra Memo'ya verirsin. O ne isterse yapar.

*

İnsan bazı şeyleri geç keşfediyor. Meğer tam Okmeydanı dolmuş durağının önünde bir kahve varmış. Zemin (yani bodrum) katta olduğu için şimdiye dek görememişim. oysa 13 gündür, hastaneye gelmeden, oturup mektuplarımı yazacak bir yerin ne kadar sıkıntısını çekmiştim. Bayağı bir sorun olmuştu bu benim için. Kadıköy'deki kahvede mi, Nahit'in Karaköy'deki odasında mı, yoksa Şişli'de bir pastanede mi oturmalıydım. Ama, işte, bugün, bir pınar gibi buldum o kahveyi. Kahve deyip geçme, Önemlidir. Ve oturup hep aynı yerde yazmak eğilimi vardır bende. Evde ya da dairede masamın yeri değişse düzenim bozulur.

Seni hayırlısıyla en geç önümüzdeki cuma ya da cumartesi günü eve götürebilsek.. Şimdi lütfen dedim o. Yoksa sen hastaneden çıkmadan ayın 30'u akşamı bundan gödersen, gözüm arkada kalacak. Eğer böyle bir şey olursa, n'olur, eve geldiğin gün telefon et bana, Antbara'ya. İqim ancak o zaman rahat eder.

*

Annen ortalığı süpürmüş, gecekten de ortalık toz dumana olmuştur 10-12 günde. Sen yokken ben bardağı hile mutfaka götüremiyorum. Turnabla-rımı hile kesemiyorum, hilesin lütfen.

*

Sevgiler içinde Zuhal Sevgisi

*

Bu arada Pir Sultan çalısmaları aksadı. Pazartesten itibaren lütfen gücümle ona abanacağım. Ağustos sonuna kadar bitirmeliyim onu. Gazeteye vermeden önce bir kez senin okumana, eleştirmene, bir de melaşına bakmanı rica edeceğim. Bunun yaparsın, değil mi?

*

Bir de şiir yazıyorum bu arada ayın bir şiir. Uzun bir şiir hoc yayımlanmayacak. Sende kalacak. Bir şairin, sevdiğine en büyük armağanı yayımlanmayan, hoc de yayımlanmayacak bir şiir olabilir Böyle düşünüyorum. Her yıl böyle bir şiir yazarak yazacağım sana. Sak-larsın. İstersen ben öldükten sonra yayıml-

Kolum kanadım kırılmış gibi olur. Bir süre gerçek havama giremem. Daha tuhafını söyleyeyim, hep aynı tuvalete gitmek isterim. Sinemada aynı koltuklar çeker beni. İnsanlarda da öyle. Yeni biri, yeni bir arkadaş sıkar beni. Neler konuşabilir insan yeni bir kişiyle. Yeni bir kişiyle dost olunabilir mi? Bu yüzden diyorum ki insan anıdır. Kabul edeceğim tek yeni kişi Elif Zeyno olabilir. O da yeni sayılmaz; bizim (senin, benim, Memo'nun) yeni bir biçimlenişi, yeni bir dirim kazanması belki.

*

Selâm ona.

*

Selâm sana.

Cemal Süreya

larsın. Ben ölene dek yazılmamış yazak. İstersen sen de hayatın boyunca sakladığın sonra Memo'ya verirsin O ne isterse yapar.

*

İnsan bazı şeyleri geç keşfediyor Meğer tam Okmeydanı dalmış; İsmail'in önünde bir kahve varmış; Zaman (yani Bodrum) katta olduğu için şimdiye dek görememişim. Oysa 13 gündür, hastahaneye gelmeden, oturup mektuplarımı yazacak bir yerim ne kadar sıkıntısız çekmişim. Bayağı bir sarım olmuştuk bu benim için Kadıköy'deki kahvede mi, Naki'nin Karaböğ'deki odasında mı, yoksa Şişli'de bir pastanede mi oturmalıydım. Ama, işle, buğün, bir penai gibi buldum o kahveyi. Kahve deyiş geçire. Önemlidir. Ve oturup hep aynı yerde yazmak eğilimi vardır bende. Evde ya da dairede masanın yeri değişirse düzenim bozulur. Kolum kanadım kırılmasa gibi olur. Bir süre gerçek havaya giremem. Daha tahafime söyleyeyim, hep aynı tuvalete gitmek isterim. Sonuçta aynı kolonklar çeker beni. İnsanlarda da öyle. Yeni bun, yeni bir arkadaş, sıkar beni. Neler konuşabilir insan yeni bir kişiyle. Yeni bir kişiyle dost olunabilir mi? Bu yüzden İsmail'in ki insan anlatıdır. Kabul edeceğim tek yeni kişi Elif Zeyno olabilir. O da yeni sayılmaz; buğün (senin, benim, Memo'nun) yeni bir biçimlenişi, yeni bir dirim kazanması belki.

* Selâm ana.

* Selâm sana

Celal Sımsık

İşte yine Beykoz. Saat 15. Kim derdi ki bir hafta sonra yine buraya, Sıtkı'nın gazinoya (Gazino Sıtkı) geleceğim, aynı masaya oturup sana bir mektup yazacağım. Ama oluyor işte. Biraz sonra Ercü de gelecek. Eve gidip (Hasem Gani'nin evine) dergilerden 12. ve 17. sayı ayıklaması yapacağız. Tabii ayıklanacak dergi kalmışsa. Hava çok güzel. Hafif bir de esinti var. Sizin orası nasıl şimdi? İçsel gitmiştir. Ameliyatın 5. günü bugün. Oysa geçen hafta bu masada Fâzıl Hüsnu'yü beklerken ameliyattan henüz bir haber yoktu daha. Hayat bu, zaman olayları geride bırakıyor, örtüyor, Gün gelecek, hastane ve ameliyat da bir anı olacak, Okmeydanı'ndaki koğuş da, tıpkı Şişli hastanesindeki koğuş gibi uzaklara kayacak, az görünür bir kimlik kazanacak. Ama Okmeydanı'ndaki yaklaşımımız bize kalacak, bizim olacak, yaşantımızın bundan sonraki evresiyle kaynaşacak.

*

Kahveye geldiğim anda Memo'nun şarkısı çalıyordu; "Kendim ettim kendim buldum, eyvah-

İşte yine Beykoz. Saat 15. Kim derdi ki bir hafta sonra yone buraya, Sitke'nun gazinosuya [Gazino Sitke] geleceğim, aynı masaya oturup sana bir mektup yazacağım. Ama oluyor işte. Biraz sonra Ercü de gelecek. Eve girip (Hassan Gani'nin evine) dergilerden 14 ve 17. sayı ayıklamaları yapacağız. Tabii ayıklanacak dergi balmışsa. Hava çok güzel. Hafif bir de esinti var. Sizin orası nasıl şimdi? İçse gitmiştir. Ameloyatın 5. günü bugün. Oysa geçen hafta bu masada Fazıl Hüsni'yi beklerken ameloyattan henüz bir haber yoktu daha. Hayat bu, zaman olayları geride bırakıyor, örtüyor. Gün gelecek, hastahane ve ameloyat da bir an olacak, Okmeydanıdaki kağıt da, tepke Sisti hastanesindeki kağıt gibi uzaklara kuyacak, az girinin bir kimlik kazanacak. Ama Okmeydanıdaki yaklaşıyoruz bize kalacak, bizim olacak, yaşantımız, bundan sonraki evresiyle kaynaşacak.

*

Kahveye geldim anda Memo'nun sarhisi çalıyordu: "Kendim ettim kendim buldum, eyvah. eyvah!" İşte o sarhi çalıyordu. Annen çamasını da yitirdi Memo ile öğleze doğru Ayla'lara gittiler. Annen bayına Satıp'tan söz ediyor. Kıyarım biraz luma. Oysa, buluyorun, kıymamak gerek böyle şeylere. Doğal bir şey Satıp'a ağzından düşürmemesi. Nedenini de buldum; Memo sıra dışı bir çocuk, sistin bir çocuk. Oysa Satıp'tan annene göre bir çocuk. Nihal'le sana karşı duygularını da bu mantikle yorumlayabilir miyiz acaba? Herkeste kendi adamını, kendi esprisini arama eğilimi var galiba. Sence de öyle mi?

*

eyvah!" İşte o şarkı çalıyordu. Annen çamaşırı da yıkadı. Memo ile öğleye doğru Ayla'lara gittiler. Annen boyuna Sakıp'tan söz ediyor. Kızıyorum biraz buna. Oysa, biliyorum, kızmamak gerek böyle şeylere. Doğal bir şey Sakıp'ı' ağzından düşürmemesi. Nedenini de buldum; Memo sıra dışı bir çocuk, üstün bir çocuk. Oysa Sakıp tam anne göre bir çocuk. Nihal'le sana karşı duygularını da bu mantıkla yorumlayabilir miyiz acaba? Herkeste kendi adamını, kendi esprisini arama eğilimi var galiba. Sence de öyle mi

*

Eskiden de hep gelip bu masada otururdum. Sondan bir masa bırakarak en uçta oturmak. Huyumdur benim. Akşoti geldi demin. Akşoti'den söz etmiştim sana, belki anımsarsın, hani bizim damı aktaracaktı. Beykoz'un yahudisi. Yahudi ama yoksul bir adam. Ona bir Coca-Cola ısmarladım ve gitti. Yolda Kör İbrahim Efendiye de rasladım; görmemiş gibi davrandım, adımlarımı sıklaştıırıp yürüdüm. Yine maç var sahada. Burda hayat hep aynı geçiyor, ve bu tekdüzeliğin ayrı bir güzelliği var, inkâr edemeyiz. ("Can alıcı bakışları gözünde gözünde.")

*

Seni doyurmak
Seni giydirmek

1. Sakıp: Nihal'in oğlu. (Yay.)

Estiden de hep gelip bu masada oturdum. Sonda
bir masa burakarak en ucta oturmak Huzurumdur
benim. Akşoti geldi demin Akşoti'den söz etmiştim
sana, belki anımsarsın, hanı kızım damı aptara-
caktı. Beykoz'un yahudisi. Yahudi ana yoksul bir
adam. Ona bir CocaCola ısmarladım ve gitti yolda
Kâr İbrahim Efendiye de rastladım; görmenizi, gibi
damırdım, adınılarımı sebzeleriyi yürüdüüm. Yeme
maç var sahada Bunda hayat hep aynı geçiyor, ve
bu tekdüz yelozün aynı bir güzelliği var, inbâr edene-
yiz. (Çam alıcı babısları gözünde gözünde).

*

Seni dayırmak
Seni gözdirmek
Seni uyutmak
Seni göldirmek
Seni yazdırmak

*

Evet, evet, Beykoz'da oturmak. Herde gelip buraya
yerleşmeli. Biriyik ve her olanağı bulunan bir ev,
bahçe, küçük bir araba. Yapıtları lunda yazmak,
Arabayla Boğaz köprüsünü geçerek yazınmevlerime
götürmeli Buna varsın, değil mi? 13 yıl sonra
burdayız yazarsak tabii. Memo 16 yaşında olur
o zaman, çayırda top koşturur, bisiklete biner. Elif
Zeyno -ki 10-12 yaşındadır- Senin doğunun dikinden
ayrılmaz. Ne Elif'tir o! Çoşukları o sular. Elif bir
su! Elif köprü versene! Elif aşığı Elif yuharı
Bende böyledir. Anılarıyla düşler içiçe gelisir
Birbirinden ayrılmaz. Düşler anıların kız çocuk-
larıdır. Sen yaprak bakışlı küçük kız, eğil bir
yıl öpeyim yanğından.

*

Seni uyutmak
Seni güldürmek
Seni yaşatmak

*

Evet, evet, Beykoz'da oturmalı. İlerde gelip buraya yerleşmeli. Büyük ve her olanağı bulunan bir ev, bahçe, küçük bir araba. Yapıtları burda yazmalı, arabayla Boğaz Köprüsünü geçerek yayınevlerine götürmeli. Buna varsın, değil mi? 13 yıl sonra burdayız. Yaşarsak tabii. Memo 16 yaşında olur o zaman, çayırdaki top koşturur, bisiklete biner. Elif Zeyno –ki 10- 12 yaşındadır– senin dizinin dibinden ayrılmaz. Ne Elif'tir o! Çiçekleri o sular. Elif bir su! Elif kibrit versene! Elif aşağı Elif yukarı. Bende böyledir. Anılarla düşler iç içe gelişir. Birbirinden ayrılmaz. Düşler anıların kız çocuklarıdır. Sen yaprak bakışlı küçük kız, eğil bir yol öpeyim yanağından.

*

"Öyle derin ki gözlerin içmeye eğildim de"

(Aragon)

*

Bizi bir kamyonla doldurdular. Tüfekli bir erin nezaretinde. Sonra o iki erle yük vagonuna doldurdular. Günlerce yolculuktan sonra bir köye attılar. Tarih öncesi köpekler havlıyordu. Aklımdan hiç çıkmaz o yolculuk, o havlamalar, polisler. Duyarlığım biraz da o çocukluk izlenimleriy-

"Öyle derim ki gözlerim içreğe eğildim de" (Aragon

*

Bizi bir kamyonu doldurdular. Tüfekli iki erim neza-
retinde. Sonra o iki erle yuh vagonuna doldurdular.
Günlerce yalculuktan sonra bir koye attular. Tarık önceki
koyeyle havlıyordu. Arkından hiç utmaz o yolculuk,
o hatıramalar, potisler Dnyarlığın biraz da o 40-
cubluk izlenimleriyle listiniyor belki. Anam sürgün-
de öldü, babam sürgünde öldü. Memo'ya ve sana
duyduğum sevgide bu ölümleri de, bu öksüzlük-
leri de değerlendir melisin. Askımın tanderdan yeni
çelilmiş bir yufka gibi her dem sıcak ve taze ol-
duğunu anlamalısın. Yoksech öğrenim yıllarında
Baskent sokaklarında ceplerime ellerimle doldura-
rak yürürken ilerde bir barın olacağına, çocuk-
ların olacağına düşünürdüm. Yüzbüz, bedensöz
bir seydi bu kadın; bir gölge gibi dişlerimin
arasından süzülür, geçer giderdi zamanı zaman.
Sen sin o kadın. O çocuklar Memo ile Etof

Anamla babam Bolcib'te şofanın yanında yanyana
iki neyarde uyuyorlar. Anam 1938'de, babam 1957'de
öldü. İki ölüm arasında 20 yıllık bir ara var. Ama
içte tıksi de yanyana yatıyor. Bir gün godelim
godelom mi? Büyökannemle İlasan Amcam da
su koyu yeşilliğin altındalar. Ama yanyana
değiller. "Sizin hiç babamız öldü mü?"

*

Biz gözyaşımızı gözleyin insanlarımız

Biz bahkakarımızı da gözleriz

Biz koşuyun kaybettikiler sonra da koşan atlarız.

*

Seni seviyorum.

*

le besleniyor belki. Anam sürgünde öldü, babam sürgünde öldü. Memo'ya ve sana duyduğum sevgide bu ölümleri de, bu öksüzlükleri de değerlendirmelisin. Aşkımın tandırdan yeri çekilmiş bir yufka gibi her dem sıcak ve taze olduğunu anlamalısın. Yüksek öğrenim yıllarında Başkent sokaklarında ceplerimi ellerimle doldurarak yürürken ilerde bir karım olacağını, çocuklarım olacağını düşünürdüm. Yüzsüz, bedensiz bir şeydi bu kadın; bir gölge gibi düşlerimin arasından sıyrılır, geçer giderdi zaman zaman. Sensin o kadın. O çocuklar Memo ile Elif. Annemle babam Bilecik'te Şoşanın yanında yanyana iki mezarda uyuyorlar. Annem 1938'de, babam 1957'de öldü. İki ölüm arasında 20 yıllık bir ara var. Ama işte ikisi de yanyana yatıyor. Birgün gidelim. gidelim mi? Büyükkannemle Hasan amcam da şu koyu yeşilliğin altındalar. Ama yanyana değller. "Sizin hiç babanız öldü mü?"

*

Biz gözyaşımızı gizleyen insanlarız

Biz kahkahamızı da gizleriz

Biz koşuyu kaybettikten sonra da koşan atlarız

rız

*

Seni seviyorum.

*

Sevgilerle.

*

Dün görüşemedik. İki yüzyıl görüşememişiz gibi geldi bana. Ve üç yüzyıllık görestim seni. Önce dünün haberlerini tamamlayayım. Eve gittim, kimse yoktu. Saat akşam yediye kadar bekleyip bir daha gittim, yine kimse yok. Beykoz'lara kadar bir daha gitmek zorunda kalmamak için sonucu' almadan dönmemeye karar verdim. Saat sekizde Ercüment'le¹ birlikte gittik. Yine kimse yok. Ercüment karnının aç olduğunu söyleyerek benden ayrıldı. Gece voleybol maçı varmış, yemekten sonra oraya gidecekmiş. Ben evin bahçesine girdim. Kuyunun üstüne oturdum. Hem bekledim, hem de inen karanlıkla birlikte burda geçen günlerimizi yeniden yaşadım. Köpek havlamaları kuş seslerine ne güzel karışıyormuş burda. Nihayet saat dokuzda kiracılar geldiler. Neyse ki dergilerin büyük kısmını' atmamışlar. Hemen tarama işlemini yaptım. Eksik sayıları aldım. Bir paket

1. *Ercüment*: Ercüment Uçarı. (Yay.)

Sungülerle.

*

Ömün görüşemedik. İki yüzüyle görüşememişmiş gibi geldi bana. Ve üç yüzüyle görestim seni. Önce dinimin haberlerini tamamlıyorum Eve gittim, kimse yoktu. Saat akşam yedine kadar bekleyip bir daha gittim, yine kimse yok. Bayraklara kadar bir daha gitmek zorunda kalmamak için sonucu almadan dönmeye karar verdim. Saat sekizde Ercüment'le birlikte gittik. Yine kimse yok. Ercüment karninin aç olduğunu söyleyerek benden ayrıldı. Gece voleybol macı varmış, yemektan sonra araya gidecekmış. Ben evin bahçesine girdim. Kuzunun üstüne oturdum. Hemi bekledim, hem de inen karanlıklarla birlikte burada geçen günlerinizi yeniden yaradım. Kopuk hırlamaları kış seslerine ne güzel karıştırmış, burada. Nihayet saat dokuzda kiracılar geldiler. Neyse ki dergelerin büyük kısmını atmamışlar. Hemen tarama işlemi yaptım. Ekşi sığıları aldım. Bir paket yapıp yola çıktı. Eve geldiğinde saat 11'i buluyordu. İsmo uykuyordu.

*

Bugün Nabit'e uğradım sabahdan. Mesut beni aramış. Saat'ın değil onun arabasından yararlanacağı, İnşallah Cumartesiye kadar (bu geç) çıkarırım. Bak ameliyatın altıncu günü oldu bile. Sana istediklerini aldım.

*

Elif! yani hem Elif Sargun, hem Elif Zeyno

*

yapıp yola çıktım. Eve geldiğimde saat 11'i buluyordu. Memo uyuyordu.

*

Bugün Nahit'e uğradım sabahtan. Mesut beni aramış. Suat'ın değil onun arabasından yararlanacağız. İnşallah Cumartesiye kadar (en geç) çıkar-sın. Bak ameliyatın altıncı günü oldu bile. Sana istediklerini aldım.

*

Elif! Yani hem Elif Sorgun,¹ hem Elif Zeyno.

*

Şimdi o Şişli'de keşfettiğim kahvedeyim. Her yerden yazıyorum sana. Gerekirse Nikaragua'dan, Kongo'dan, Çin'den de yazarım. Kahve kalabalık. Kâğıt oynayanlar, tavla oynayanlar, tartışanlar, fısıldaşanlar, hiçbir şey yapmayanlar... Memo son günlerde seni daha çok söylemeye başladı. Günler geçtikçe özlemi de ağırlaştı herhal. Ama anneannesinden çok memnun. Öyle ya, ben sokağa çıkarken artık eskisi gibi ağlamıyor. Ama akşama mutlaka gelmemi de şart koşuyor. Şimdi düşgücünü daha da başka türlü çalıştırmaya başladı. Boyuna masallar, öyküler anlatıyor. Öcü At ile Tak-Tak arasında olaylar uyduruyor. İşte kayıp arabasını Tak-Tak alıp Öcü At'a vermişti de... falan filân. Öcü At mı döver Tak-Tak mı? Hangi-

1. *Elif Sorgun*: Zuhâl'in şair olarak kullandığı ad. (Yay.)

si daha güçlü? Hangisi hangisini kuyuya atacak?
Boyuna bir kuyudan söz ediyor.

*

"Baba, anneme gittin mi?" "Annem gelecek mi?"

*

Seni ne kadar da seviyor.

*

Sigaran bitmiştir. Kibritin bitmiş. Akşamları bir kadeh rakı içiyorum. Ufak bir Yeni Rakı'yı bir haftada bitirmecesine. O da yetiyor. Kilo düşmede bir durma oldu galiba. Akşamları biraz fazla mı yiyorum ne? Olsun, bu gidişten memnunum ben. Eylülde değilse de Ekimde giyeceğim elbise mi. Sen hastaneden çık, bir de kırıvat alacağım o gün.

*

Sevgilim, bir günün ortası şimdi
Taşıtlar hızla gelip geçiyor, her yer kalabalık,
Ben seni düşünüyorum bir bodrum kahvesin-
de

Uzat bana uzat ellerini.

İzinli askerler görüyorum, kırıtarak yürüyen
işçi kızlar

İstanbul her günkü yaşantısı içinde, uğultulu,
Güvercinler güneşten bir sessizliği biriktiri-
yor

Şimdi o Şişli'de keşfettiğim kahvedeyim Her
yerden yazıyorum sana. Gerekirse Nikaragua'dan,
Kongo'dan, Çin'den de yazarım. Kahve kalabalık.
Kâğıt oynayanlar, tavla oynayanlar, tartışanlar,
frıldarantlar, hiç bir şey yapmayanlar... Memo-
sun günlerde seni daha çok söylemeye başladı. Gün-
ler gelirken öğleni de ağırlaştır herhal. Ama annen-
nesinden çok memnun. Öğle ya, ben sokağa çıkarken
artık estisi gibi ağlamıyor. Ama akşama mutlaka
gelmeni de çok kesiyor. Şimdi dişgücünü daha
da başka türlü çalıştırmaya başladı Boyuna ma-
sallar öyküler anlatıyor. Öcü At ile Tak-Tak ara-
sında olaylar uyduruyor işte kayıp arabasını
Tak-Tak alıp Öcü At'a vermiş de... falan folân.
Öcü At mı döner Tak-tak mı? Hangisi daha güçlü?
Hangisi hangisini kuyuya atacak? Boyuna bir
kuyudan söz ediyor.

*

"Baba, anneme gittin mi?" "Annem gelecek mi?"

*

Seni ne kadar da seviyor.

*

Sigaram bitmiştir. Kibritin bitmiş. Akşamları
bir kadeli rakı içiyorum. Ufak bir Yeni rakıya
bir haftada bitirircesine. O da yetiyor. Kilo
düşmede bir durma oldu galiba Akşamları biraz
fazla mı yiyorum ne? Olsum, bu godisten mem-
nunum ben. Eylül'de değilse de Ekimde gıyacağım
elbisemi. Sen hastaneden çık, bir de kiravat
alacağım o gün

*

Ben seni düşünüyorum seni
Hani tıpkı o ilk günlerdeki gibi
Kalbim diyorum kalbim
Daha dün tezgâhtan çıkmış bir su sayacı gibi
Aşk anılar besliyor düşler kadar
Bu yüzden diyorum ki aşk eskidikçe aşktır
Sevgi eskidikçe sevgi.

Günümüz ekmeğimiz, türkümüz
Çoluğumuz çocuğumuz
Binalar yan yana yükselip gidiyor
Vapurların ağzı köpük içinde
Uzarlarda ne kapılar açılıyor
Trenin biri bir istasyona varıyor
Ordan çıkıyor biri.

Her şey biliyor her şey
Sen biliyor musun bakalım
Seni nice sevdiğimi?
Üstüne titrediğimi?

Geldiğimi?
Gittiğimi?

Hadi!

Cemal Süreya

Sevgi, bir günün ortasında şimdi
Tatlılarıyla gelip geçiyor, her yer kalabalık,
Ben seni düşünüyorum bir bodrum kahvesinde
Uyar bana uyar ellerimi
İzmit askerler görüyorum, kurtararak yürüyor içi kışlar
İstanbul her günkü yasası, içinde, uğultulu,
Güvercinler güneşten bir sessizliği büründürüyor

Ben seni düşünüyorum seni
İlani tıpkı o ilk günlerdeki gibi
Kalkım doyarum kalkım
Daha dün tezgâhtan çıkmış bir su sayacı gibi
Aşk anılar besliyor düşler kadar
Bir yüzyıl doyarum ki aşk estetikçe, aşk
Sevgi estetikçe sevgi

Günümüz ekmeğimize, türkümüz
Çalınmışımız, çalınmışımız
Binalar yarı yarıya yitirilip gidiyor
Vapurların ağız köpük içinde
Uzaktalarda ne kapılar açılıyor
Türenin birisi bir istasyona varıyor
Ordan çıkıyor birisi

Her şey bitiyor her şey
Sen bitiyor musun babalığım
Seni nece sevdiğimi?
Üstüne titredüğümü?

geldüğümü?
gittüğümü?

Hadisi!

Cemal Süreya

Cemal Süreya

ONÜÇ GÜNÜN MEKTUPLARI

On Üç Günün Mektupları, -okuyunca göreceksiniz- ileride bir gün yayımlanacağı düşünülerek yazılmış mektuplar duygusu vermiyor. Çünkü bu mektuplar, *Cemal Süreya*'nın 1972 Temmuz'unda yazdığı gençlik mektuplarıdır. Belli ki çok kişisel, çok özel, aşk dolu mektuplardır. Aşk mektupları, bir tür sevişmedir. Bu mektuplar, belki cinselliğin ağır basmadığı mektuplar. Başka türlü de olamazdı. Çünkü hastanede ölümcül bir ameliyata yatmış olan sevgiliye yazılmış mektuplar bunlar. Sevdiği kadına yaşama sevgisi aşlamaya çalışan, güç veren, güven veren, sevgi yüklü mektuplar. *Cemal Süreya*'nın, on üç gün boyunca aralıksız yazdığı bu mektuplara aslında tek ve uzun bir mektup gözüyle bakmak daha doğru. Baştan sona *Sevda Sözleri* ile dolu bu güzelim mektupları günışığına çıkardığım için mutluyum. Edebiyatımızda büyük bir yeri olan *Cemal Süreya*'nın önemli bir yapıtı olarak bakıyorum bu kitaba.

ERDAL ÖZ

Kapaktaki fotoğraf: CENGİZ CIVA

KDV içindedir

ISBN 975.510.186-1